

СЛОВО О ЛАПОВУ

Лист за библиотекарство, књижевност, културу и завичајност,
година II, број 5, децембар 2021.

САДРЖАЈ

ТЕМА БРОЈА

Тридесет година Општине Лапово - 1. и 2. страна

ДНЕВНИК ЈЕДНОГ БИБЛИОТЕКАРА

200 година од рођења Достојевског - 3. и 4.

Велики школски час

Масакр у Крагујевцу - 5. и 6.

КУТАК ЗА МЛАДЕ

Прича о деведесетим, други део - 7. и 8.

КУТАК ЗА ДЕЦУ И МЛАДЕ

Дечја недеља у библиотеци - 9. и 10.

ОБРАЗОВАЊЕ

Донација књига за Средњу школу - 10.

IN MEMORIAM - Ружа Мићаковић - 11.

НА КОРЗОУ КРОЗ ВЕКОВЕ

Нису Немци у Лапову - 12, 13. и 14.

IN MEMORIAM - Бошко Протић - 14.

САРАДЊА СА УСТАНОВАМА КУЛТУРЕ

На дар грађанима за општински јубилеј - 15.

ЛОКАЛНА САМОУПРАВА

Дугорочне мере популационе политике - 16. и 17.

Активности Савета за координацију послова безбедности саобраћаја- 17.

Додела ученичких и студентских стипендија - 18.

Дај педалу раку - 18.

ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Акција пошумљавања - 19.

ОБЕЛЕЖАВАЊЕ ЗНАЧАЈНИХ ДАТУМА

Дани Свете Петке у Лапову- 20. и 21.

Дан ослобођења Лапова у Првом светском рату- 22.

Дан ослобођења Лапова у Другом светском рату- 23.

СПОРТ

Спортски понос Лапова - 24.

ТРИДЕСЕТ ГОДИНА ОПШТИНЕ ЛАПОВО

ТЕМА БРОЈА

Фото: Урош Томић

Поводом тридесетогодишњице оснивања општине Лапово, 18. децембра 2021, у биоскопској сали Културно-туристичког центра „Стефан Немања“ одржана је свечаност. Присутима се најпре обратила председница Скупштине општине Лапово и народна посланица Мирела Раденковић:

„Част ми је и задовољство што на данашњи дан, када обележавамо тачно 30 година од одржавања конститутивне седнице Скупштине општине Лапово, могу да вас поздравим у име Скупштине општине као њена председница.

Много је труда, рада и залагања иза нас, много неизвесних, тешких тренутака, али када направимо ретроспективу и видимо да је живот свих грађана Лапова све бољи и квалитетнији, схватамо да су сви напори имали смисла и дали одличне резултате, што нам свакако даје подстрек да тако наставимо и још јаче се боримо за бољу будућност свих нас и наше деце.

Свако од нас дао је свој допринос овој борби за боље сутра и на свој начин допринео да оправдамо поверење грађана који верују у нас и дају нам своју подршку. Желим да искористим прилику да вам се захвалим на сарадњи и сваком кораку унапред који смо постигли заједничким снагама, а све то зарад наших суграђана и њихове боље и квалитетније будућности, јер смо ми овде управо због њих и захваљујући њима.

Наравно, ни ми данас не бисмо били овде да није било наших претходника. Прави је тренутак да се присетимо људи који су заслужни за оснивање наше Општине, односно првих одборника у Скупштини општине: Здравковић Милутина, Танасковић Милутина, Милановић

Милана, Лилчић Момчила, Јоцић Радована, Голубовић Олге, Солунац Радомира, Ракић Томислава, Исаковић Милана, Мићаковић Слободана, Тошић Снежане, Милосављевић Милана, Солунац Славољуба, Јаковљевић Мирослава, Танасковић Горана, Поповић Живорада, Златковић Владете, и првог председника Скупштине општине Томић Зорана.

На основама које су они поставили, Скупштином су руководили и: Зоран Милисављевић, Драган Златковић, Милош Здравковић, Животије Мујковић, Небојша Милетић, Дејан Којанић, Славољуб Ивковић, Бобан Миличић и на крају моја маленкост, као прва жена која се налази на челу Скупштине општине Лапово, што мени лично причињава посебно задовољство и част.

Такође морам да споменем и председнике општина: Драгана Златковића, Небојшу Милетића, Јасну Јовановић, Небојшу Тасића, Славољуба Ивковића и садашњег председника општине Бобана Миличића, који своју функцију обавља јако одговорно и савесно, што доказују и постигнути резултати.

Осим тога, истакла бих и да је све послове Општинске управе, годину дана од оснивања обављало укупно 8, односно 9 радника, након чега је тек општинска управа почела да се развија и проширује свој број запослених.

Једина која је и даље запослена у општини, од самог оснивања, до данас је Мирјана Петковић, која је сада шеф Одсека за скупштинске послове.

Из искустава својих претходника, ми смо учили, како добре, тако и лоше ствари, и изградили свој систем рада који ћемо свакако на основу својих искустава и даље унапређивати и усавршавати, трудећи се да задржимо поверење грађана које нам је указано.

У досадашњем раду, велику подршку смо имали од Владе Републике Србије, министарстава, али и од председника Александра Вучића, што је умногоме помогло да своје идеје и пројекте спроведемо у дело, и учинимо много добрих ствари за Лапово.

Сигурна сам да ће државни врх на челу са председником Александром Вучићем и даље бити чврст ослонац и велика помоћ у развоју и напретку наше општине, тако да још много лепих ствари очекује наше Лапово.

Са вером да ће се наша општина Лапово и даље развијати и напредовати, и обећањем да ћу чинити све што је у мојој

моћи да то и реализујемо, честитам вам тридесетогодишњицу оснивања наше мале, али прогресивне општине Лапово и желим свако добро.

Живела Србија, живело Лапово.“

Фото: Урош Томић

Затим су присутни имали прилику да погледају видео-презентацију постигнућа свих струкура у нашој општини.

Након презентације, званицама се обратио Бобан Миличић, председник Општине Лапово, који је између осталог рекао:

„На данашњи дан пре 30 година конституисана је Скупштина општине Лапово и основана Општина Лапово. Са поносом и радошћу, али и великом одговорношћу данас вам се обраћам у име читаве институције на чијем сам челу и у своје име, свестан значаја свега што је до сада постигнуто на развоју наше општине, по површини мале, али по труду и ентузијаму велике; свестан важности даљег залагања, улагања и сарадње са јасним циљем – кретати се напред у тежњи ка заједничком циљу свих нас – бољем, уређенијем, многољуднијем и квалитетнијем Лапову.

На овим просторима, у срцу Шумадије, људи су се вековима трудили да у складу са својим могућностима оставе потомцима у наслеђе материјална добра и духовне вредности. 26 председника

општине Лапово у период од 1825. до тренутка када је општина угашена и 8 председника од поновног оснивања општине 1991. године, именовани су и бирани у истој тежњи. Да буду први међу једнакима, најмарљивији, најупорнији и најхуманији. То је и мој задатак.

У управо завршеној видео-пројекцији упознали сте се и подсетили са делом онога што је у последњем период урађено у нашој младој општини. Руководство општине је такође младо, али су нам тежње промишљене и засноване на реалним могућностима. Одрас су наше потребе, поштовања према прецима и дуга према потомцима да изградимо и устројимо варошицу са уређеном инфраструктуром, развијеном привредом, одличним здравством, просветом и социјалном заштитом, културом која ће се заснивати на баштини, а пројектовати по жељи мештана, туризмом који ће учинити видљивима све лепоте и природна богатства нашег завичаја и спортом који ће окупити све нараштаје.

Лапово је раскршће многих путева и расадник идеја, може и мора напред, залагањем локалне самоуправе, установа, предузећа, приватног сектора и грађана, из свеколику помоћ ресорних министарства. Лапово је било и увек ће бити важан део у сложеној целини, у чврстој и јединственој Србији на челу са председником Александром Вучићем, Владом и Народном скупштином.

30 година Општине Лапово је за нама. Овај дан је свечан. Са поносом и радошћу, уз обећање да нећемо посустати, славимо празник наше вароши са свима вама, драги пријатељи. Желим вам здраву, срећну и успешну будућност у нашем Лапову.“

На крају свечаности Мирела Радењковић и Бобан Миличић уручили су признања, плакете, захвалнице и новчане награде, заслужним институцијама и појединцима на основу одлуке Општинског већа донете 10. марта 2021. за област здравства, хуманитарног рада, образовања, културе, одбране земље, изузетне сарадње и сарадње. Поменута признања нису додељена 17. марта на Дан Општине Лапово због неповољне епидемиолошке ситуације. У музичком делу програма учествовала је Катарина Богдановић, солиста Радио-Београда и члан „Абрашевића“ из Крагујевца. Свечаност је водила Данијела Вулићевић.

Данијела Вулићевић

200 ГОДИНА ОД РОЂЕЊА ДОСТОЈЕВСКОГ

*„Сваки светац поседује прошлост,
Сваки грешник поседује будућност.“*

Оскар Вајлд

Сва занимања имају добре и лоше стране, али је у јавности уврежено мишљење да је посао библиотекар лака. Трошимо пуно речи и енергије да „неверним Томама“ докажемо да нису у праву, уместо да се фокусирамо на поменуту реч „добре“. Посао библиотекар је најпре добар, леп и изазован. А круна свакодневице једног библиотекар из унутрашњости је рад са децом и сусрети са писцима значајних дела. Дела која остављају траг и нагнају на даље читање, истраживање и промишљање.

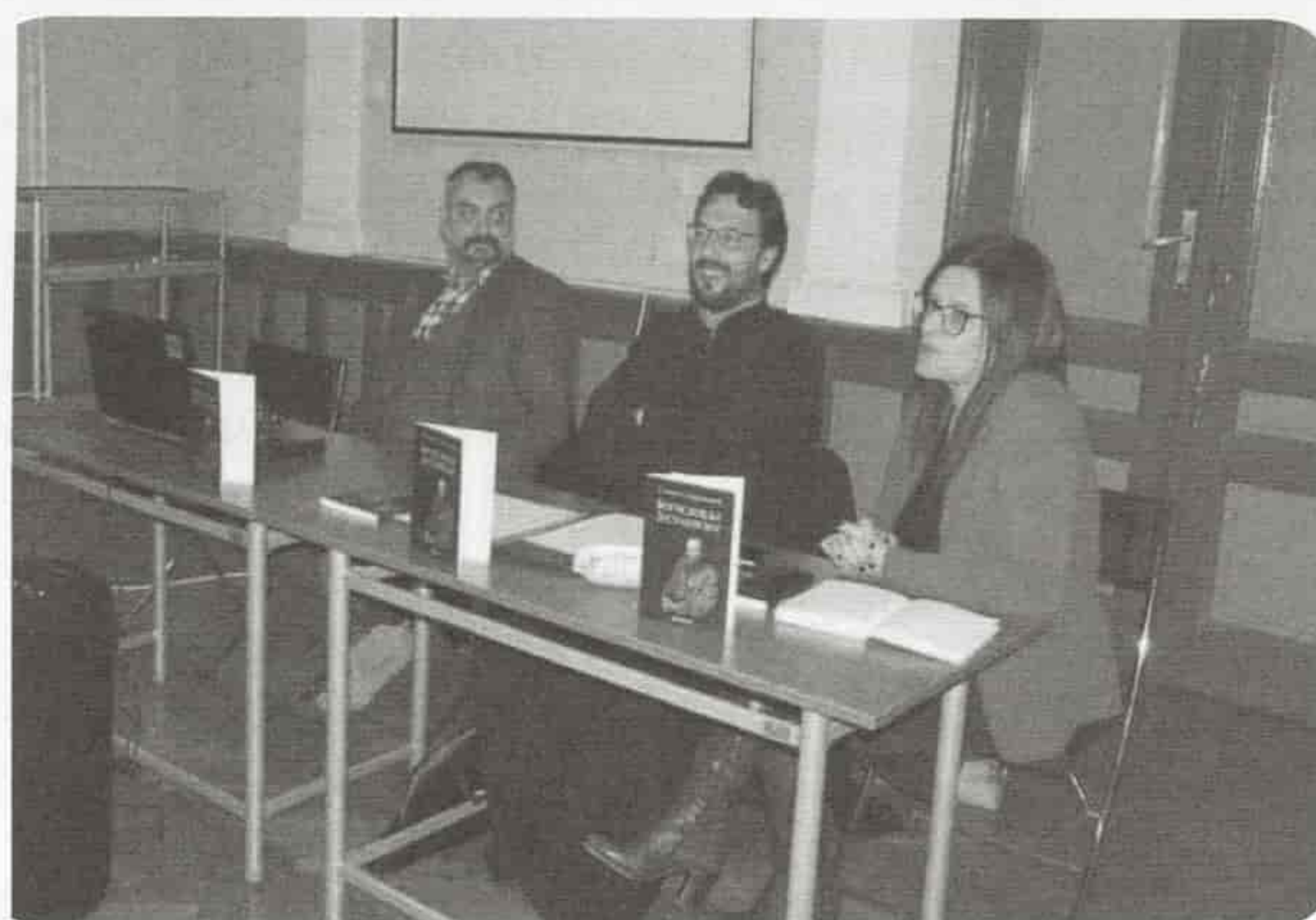
Претходна година била је пандемијска и очекивано више испуњена онлајн програмима него оним уживо. На мом списку било их је укупно 45. Некима сам само присуствовала, у некима сам била водитељ, учесник или „звезда вечери“, али ниједан не бих са листе склонила. Општи утисак неког књижевног, односно културног програма, зависи од много фактора. Немогуће је остати равнодушан, не оплеменити се и не сачувати у сећању приче које су нам узбуркале спознају, човечност, племенитост, и инспирисале нас да у послу, или у хобију, тежимо напретку.

Зато, из свог дневника књижевних дешавања у 2021. години издвајам Представљање књиге „Богословље Достојевског“ Стевана Стефановића које је одржано почетком децембра у Универзитетској библиотеци „Никола Тесла“ у Нишу.

Ова научна установа, централна библиотека Универзитета у Нишу, основана је 1967. године, а од 1978. носи име Николе Тесле. Мада је првенствено намењена студентима и истраживачима, отворена је и за све остале грађане. Осим услуга позајмице библиотечких јединица, својим корисницима пружа све потребне информације, услуге библиографског претраживања и образовања. За мање од пола века од стандардне библиотеке прерасла је у најзначајнији и најмодернији информационо-документациони центар на југу Србије. Поседује 4 класичне и једну интернет читаоницу, тако да је корисницима на располагању 100 читаоничких места. Да је особље стручно и љубазно, уверили смо се пре, за време и након програма. Установа

вођена сигурном руком Снежане Бојовић оставља диван утисак на посетиоце, као и сама зграда библиотеке смештена на обали Нишаве. Отвореност за сарадњу са другим библиотекама, доказана је исте недеље, када је на адресу наше библиотеке у Лапову стигао пакет са најновијим издањима ове стручне библиотеке из Ниша.

Онда и не чуди што нас је, спремне да говоримо о књизи „Богословље Достојевског“ дочекала пуна сала, углавном студентата и просветних радника, спремних да пажљиво прате излагања, изнесу ставове и утиске, поставе питања и дуго након завршетка програма наставе пријатан разговор са аутором. Општи утисак, и након месец дана, академским речником изражено, остаје 10.

Архива УБ „Никола Тесла“

Стеван Стефановић, аутор студије која третира Фјодора Михајловича Достојевског као богослова, рођен је 1982. у Параћину. Гимназију друштвено-језичког смера је завршио у родном граду. Дипломирао је на Православно-богословском факултету у Београду 2007. године. Тема његовог дипломског рада била је „Молитвено-покајна катихеза у делима Фјодора Михајловича Достојевског“. Дипломски рад је проф. др Драгомир Сандо оценио десетком.

Стеван је, у ствари, проучавао Достојевског 12 година. Још као студент, објавио је неколико радова у „Гласнику београдске архиепископије“ са темама: Идеје о васпитању у делима Достојевског и Педагошка антропологија Достојевског. Студију „Богословље Достојевског“ објавио је „Духовни луг“ из Крагујевца у тиражу од 1000 примерака, а Министарство културе и информисања Републике Србије откупило је 2020. ову књигу за потребе јавних библиотека.

Осим пред одраслим љубитељима Достојевског, своју студију је представљао и средњошколцима. Задивљујућа је његова способност да без притиска пренесе своје знање о Достојевском младима. Добар пријем код средњошколаца имала је и видео-презентација Стевановог текста из „Слова о Лапову“ и „Чуда“ о рок и поп

музици деведесетих у Србији.

Да би написао студију о Достојевском, Стеван Стефановић је ишчитао 54 библиотечке јединице о животу и делу великана светске књижевности. О његовој биографији и посвећености овој студији, са Студија се састоји од увода, 7 поглавља и закључка. Прво поглавље носи назив „Достојевски као књижевник“ и поднаслов „Прича о малом човеку“. У њему нас аутор упознаје са детињством и младошћу Достојевског и околностима које су нагнале Достојевског да се посвети писању. „Записи из мртвог дома“, са поднасловом „Човек, жеђ за слободом“ је друго поглавље ове књиге. О Достојевском као психологу, Стеван Стефановић говори у трећем поглављу под називом „Злочин и казна“ истичући да је овај роман био прекретница у његовом младалачком опредељењу да се бави Достојевским и да је у питању дело којем нема шта да се дода нити одузме. „Злочин и казна“ је оно дело за којим је Стефановић трагао у својим првим читалачким искуствима. О егзистенцијализму Достојевског, Стеван говори у поглављу „Идиот“, а о онтологији личности и естетици у петом поглављу „Зли дуси“. Шта представља Сан о слици Клода Лорена и златно доба човечанства сазнали смо у поглављу „Младић“. У последњем поглављу аутор говори о роману „Браћа Карамазови“, паралели или размимилажењу између Фројда и Достојевског. Поголавље носи поднаслов „Ослободиоци или тамничари човекови; Легенда о Великом Инквизитору“.

Јереј Стеван Стефановић који при упознавању одаје утисак културног интелектуалца и одличног свештеника, са интегритетом и харизмом, у моменту када проговори о Достојевском, све наведено удвостручује невероватном благошћу и духовитошћу обојеним поштовањем и љубављу према Фјодору Михајловичу Достојевском и његовим делима.

Те вечери у Нишу говорио нам је зашто се определио да читаоцима подари виђење Достојевског као богослова, поред већ постојећих приступа: књижевног, филозофског и психолошког. Покушао је да сваку његову мисао протумачи кроз оно што је Достојевски био – човек цркве и хришћанства, православни верник, али је убрзо увидео да је то немогуће, па је студију скратио и прилагодио обичном савременом читаоцу. Кроз Божју мисао Достојевски нас учи, да је сваки човек, ма какав био, сиромашан или богат, наш брат и да је сваки човек икона Христа. Оно што Достојевског издваја од осталих писаца је његово уверење да је сваки човек Личност, јединствена и непоновљива, и да може да се испољи кроз љубав и

слободу. Сваки човек је и добар, и лош, и сваки човек је грешан. Достојевски у својим романима говори о греху и покајању, о страстима и како их превазићи. Др Чиз је навео да је Достојевски у својим делима обрадио 25 различитих психолошких типова личности. То је заиста много, и било је тешко и компликовано у делима обухватити практично целокупно људско постојање. Свој велики таленат и способност имагинације, Достојевски је спојио са својим тешким животним искуством и тако су настала ремек-дела, како руске, тако и светске књижевности.

Стеван је истакао да је Достојевски најизвођенији аутор у позоришту иако никада ниједну драму није написао. И даље је актуелан и читан, и даље се полемиче о његовој личности, пороцима и слабостима. Упркос свим полемисањима, Достојевски је био геније и проповедник слободе коју је на свет донео Господ Исус Христ, спасавајући и ослобађајући нас од смрти.

Аутор студије није имао ниједну циљну групу док је писао студију. Хтео је да напише научно дело са фуснотама, али и доступно и разумљиво свима. Зато он у свом делу поручује:

"Опростите ми ако сам било где звучао претенциозно, или ако је изгледало као да ова скромна студија, или боље речено оглед о Достојевском покушава да буде свеобухватна. То је једноставно немогуће. Достојевски је у сваком смислу неисцрпан, и нема студије која бар приближно може да одговори овом изазову. Ја сам само желео да покажем да Достојевски може да се третира као богослов, и да на читаоце пренесем свој лични сусрет са писцем, и своју, ако ћете ми допустити да тако кажем, радост читања Достојевског."

Још, хтео сам да велику љубав коју имам према руском писцу поделим са вама, и, ако је то могуће, пренесем на вас."

Добар утисак који је оставио овај програм у нишкој Универзитетској библиотеци „Никола Тесла“, употпунили су директорка Снежана Бојовић и књижевник Бранислав Јанковић својим уводним излагањима, као и Стефан Лазаревић, на РТС-у окарактерисан као најбољи млади песник Балкана, прочитавши одломке из ове изврсне студије којој се периодично враћам, која ме је „натерала“ да прочитам све оно што нисам из опуса Достојевског и коју вам свесрдно препоручујем.

Надам се да ће ме и 2022. обрадовати програмима о којима ћу радо бележити цртице у свом дневнику провинцијског библиотекара, а Стевану Стефановићу желим распричано перо, на радост свих нас које је „Богословље Достојевског“ задивило.

Данијела Вулићевић

ВЕЛИКИ ШКОЛСКИ ЧАС

21. октобар 2021.

"Људи више нема
Људи су полудели
Људи више нису људи"

Душан Радовић

Као што рекоше у рециталу, ми смо немоћни - негде смо много погрешили.

У Шумарицама је данас било много деце и младих који су без елементарног васпитања, без свести где и зашто су дошли: викали, смејали се, шетали, јели грицкалице и смеће оставили у трави.

За овај час, Велики школски час, сви они, као и они који су их довели, заслужили су укор и неоправдани изостанак. Нема оправдања. Не знам да ли сам више тужна или бесна.

До наредног, али и у свим другим приликама, будимо деци и младима пример како се поштују жртве, учи и не заборавља национална историја.

Стеван Стефановић

МАСАКР У КРАГУЈЕВЦУ 1941.

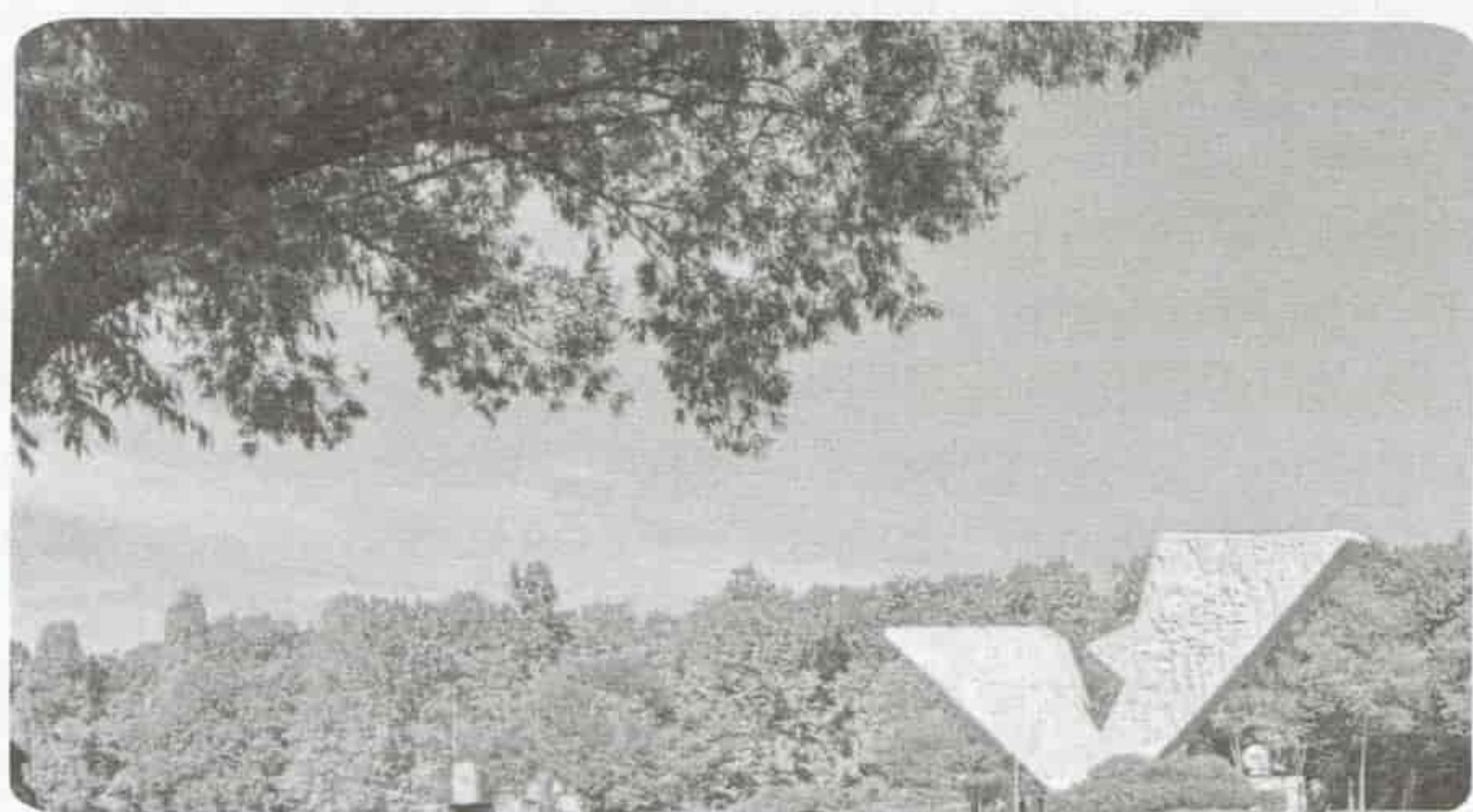

Фото: Светлана Стојиловић

Почетак Другог светског рата можемо везати за убиство краља Александра Карађорђевића у Марсеју 1934. године.

У новим околностима, кнез Павле, који влада као један од намесника малолетног Петра II, а у суштини сам има целокупну власт, коју и наслеђује као човек од највећег поверења убијеног краља Александра, покушава да води уместо самосталне, неутралне политике.

У спољној политици, осим на политичку неутралност, у време када је нови војни сукоб, нови светски рат постајао неминовност, кнез Павле се ослањао и на Велику Британију. Британска круна је сматрала кнеза Павла „својим човеком“, а Југославију својом државом, буквално попут данашњих чланица

Комонвелта. Прорачунати Британци никад нису опростили кнезу Павлу потписивање споразума са Хитлером.

Зашто га је заправо кнез Павле и потписао? Најпре, Хитлер је дуго преговарао са Краљевином Југославијом. Немачки генерали замерали су свом фиреру зашто се према Краљевини Југославији опходи са толико уважавања као према „примадони“, а Хитлер је заправо желео да што пре изађе на топла мора и окупира Грчку, да би имао сигуран бок у будућем нападу на Совјетски Савез који му је био крајњи циљ.

Поучен искуством из Првог светског рата, Хитлер није желео рат са Краљевином Југославијом.

У то време Велика Британија је једини стварни непријатељ Хитлерове Немачке. Све земље из нашег окружења већ приступају Тројном пакту. Драгиша Цветковић потписује у Бечу 24. марта 1941. споразум са министром спољних послова Рајха, фон Рибентропом. Немачка и Италија су се обавезале да за све време трајања рата неће градити војне базе, нити ће тражити превоз или прелаз својих трупа преко Краљевине Југославије. Ниједна држава није добила овако повољан споразум са Рајхом. Сад, питање је да ли би се Хитлер држао овог споразума или не би? Вероватно не би, али с обзиром на околности, илузорно је уопште и говорити о томе.

Овај споразум гарантовао је територијалну целовитост, очување граница, државни суверенитет, војну и политичку неутралност Краљевине Југославије.

Теоријски, могли смо попут Румуније, ући у рат тек крајем 1943. године, када је постало јасно да ће га Тројни пакт изгубити, тиме би избегли милионске жртве у рату и каснију војну окупацију.

Војна неутралност и потписивање пакта са Рајхом нису одговарали Великој Британији, те група високих официра, на челу са генералом војног ваздухопловства Боривојом Мирковићем и армијским генералом Душаном Симовићем изводи војни пуч. Са власти је збачен кнез Павле, укинута је намесништво, министри су ухапшени, малолетни краљ Петар II је проглашен пунолетним и поништено је приступање Тројном пакту.

Да ли су пучисти очекивали оклевање Хитлера или војну помоћ Велике Британије, остаје непознаница, овако, први резултат је био излазак народа на улице и масовне демонстрације, у којима су између осталог узвикиване и пароле: „Боље рат, него пакт“ и „Боље гроб, него роб“. Интересантно је да су комунисти, много година касније, себи приписивали ове демонстрације, иако је историјска чињеница да нису били у сукобу са Хитлером све до напада на Совјетски Савез, и да су као и Хрвати, Словенци и бошњаци муслиманске вере дезертирали из војске Краљевине Југославије током априлског рата. Пуч су извели монархисти, краљеви официри, у организацији британске обавештајне службе и уз сарадњу многих структура у Краљевини Југославији, па чак и Цркве.

Знамо и да је наш свети владика Николај Велимировић извео народ из Цркве на улици и повео протест.

27. март је потпуно у духу српског слободарског духа, и зато га не можемо оспоравати, иако су његове последице трагичне по нас. Тим чином српски народ је бацио све на коцку, али је и на себи својствен начин бацио рукавицу у лице најмоћнијој, злој сили света, као што се Давид супротставио Голијату; као што се Карађорђе дигао против турске царевине; као што смо са Крфа васкрсли и пробали Солунски фронт; као што смо 1999. први стали на супрот најмоћнијој светској империји, песници Новог светског поретка.

Тако у ноћи између 5. и 6. априла Немци заузимају Сип на Дунаву, а у рану зору Хитлер бомбардује Београд, најмоћнијим оружјем које има и свом расположивом силом, која није била усмерена на Британију. Операција бомбардовања Београда звала се „Казнена одмазда“. На Београд су бачене бомбе тежине 1000 кг. Поред Београда бомбардовано је Сарајево, Бања Лука, Ниш, Крагујевац, Лесковац па чак и Мостар.

Авијација Краљевине Југославије се херојски борила, и ово није само фраза. О овом јуначком отпору наших pilota могу се писати романи и романи, књиге и књиге. Суочени са бројнијим непријатељем, опколени савезницима Рајха, pilotи су били суочени са издајом. Хрватски и словеначки pilotи прешли су на страну непријатеља, а најпознатији међу њима био је хрватски капетан Владимир Керн, касније pilot НДХ. Фолксдојчери су давали прецизна упутства и са земље наводили где немачки авиони треба да бомбардују. У бомбардовању Краљевине Југославије учествовало је 990 немачких и 660 италијанских авиона, а наше небо је бранило 350 авиона. Српски pilotи успели су чак да бомбардују и немачке колоне које су напредовале из правца Бугарске, као и аеродрома у Бугарској, Мађарској, па чак и у Аустрији. Ипак, технички и технолошки супериорнија, бројно надмоћнија пет пута, авијација Рајха је постепено сломила отпор ЈКРВ. Преостале авионе су наши pilotи уништили да не би пали у руке непријатељу.

Док је авијација Краљевине Југославије бранила небо над Србијом, Немачка пешадија у Бугарској која је већ била спремна за напад на Грчку, за само дан улази у Скопље и тиме спречава евентуално спајање наше војске са савезницима. Краљевина Југославија нападнута је из правца Аустрије, Италије, Албаније, Бугарске и Мађарске.

У бомбардовању Београда страдало је 10000 људи, уништен је Београдски зоо-врт, Народна библиотека у Крунској улици... Након једанаест дана на седници владе у Никшићу одлучено је да капитулира само војска, а да се краљ и влада иселе из земље и да из иностранства наставе борбу.

Капитулацију потписује Цинцар-Марковић у згради Чехословачког посланства у Београду. Југославија је подељена, створена је НДХ, Србија са Банатом припала је немачкој

окупационој зони, наши суседи Албанци, Мађари и Бугари су мучки отимали комад по комад земље.

Тако долазимо и до једне од најтрагичнијих последица 27. марта и напада сила Тројног пакта на нас. До стрељања ђака у Крагујевцу.

Први герилац Европе генералштабни пуковник Драгољуб Михајловић, постаје командант ЈВуО, и у једној од првих акција, у почетку заједно са партизанима ослобађа Горњи Милановац. Немачка команда из Београда наређује Крагујевачком батаљону да ослободи Горњи Милановац. Немци то не успевају из два противудара, када су трећи пут напали Горњи Милановац, ЈВуО се већ повукла из града. Немци спаљују Милановац и узимају таоце. На повратку, између села Љуљаци и Баре, долази до сукоба Немаца са четницима и партизанима. Приликом ове борбе страдало је десет немачких војника, а двадесет шест је рањено.

Као одмазду за убијене војнике, нешто раније је немачки командант Франц Беме наредио да се за једног немачког војника стреља 100 Срба, а за једног рањеног 50. Интересантна је свест једног цивилизованог Европљанина да један њихов живот вреди као стотину наших.

Прва стрељања одпочета су у селима. Немци хапсе људе, већ за Светог Тому 1941. У селу Грошница тада је ликвидирано преко две стотине људи, укључујући и сеоског пароха. Те стрељане људе није имао ко ни да опоје. У Маршићу је убијено 103, а у Мечковцу 70 Срба.

Пошто је све ово било далеко од броја 2300, колико је немачка команда израчунала да треба да буде убијено, 20. октобра отпочиње рација у Крагујевцу. Људи су хапшени мирно, без већег отпора, у црквама, гимназији, школама; ухапшени су радници који су радили око Лепенице, сви запослени у јавним предузећима, надлештвима како је тада говорено, уз објашњење да је реч о рутинској контроли.

Цивили су стрељани у неколико серија, до 14 часова поподне стрељано је 2272 човека, међу којима је било и 217 малолетних лица, дечака старијих од петнаест година, гимназијалаца, и 23 ромске деце, покупљене на улици. У књизи „Име и број“ из 2007. године Станиша Бркић, кустос у музеју у Крагујевцу, објавио је имена и презимена свих 2796 жртава.

Део нашег националног идентитета, постала је реченица Милоја Павловића, директора гимназије и професора, који је одбио понуду немачке команде да буде помилован и пуштен, уз речи: „Пуцајте, ја и сада држим час“.

У Крагујевцу су стрељани свештеници: Живојин Аксентијевић, Андреја Божић, Озрен Јаношевић, Јован Кнежевић, Драгољуб Мијатовић, Михајло Радовановић, Будимир Савић и Радован Цветић.

Тешко је данас разумети размере овог стравичног злочина, страдања цивила, свештеника, црквењака, сељака, па чак и ученика гимназије. Уз Божију милост, надајмо се да ће ово наше страдање остати део наше колективне свести, попут страдања у Јасеновцу.

Да се не заборави.

Да се никад више не понови.

Слушали смо за вас

Стеван Стефановић

ПРИЧА О ДЕВЕДЕСЕТИМ Други део

КУТАК ЗА МЛАДЕ

За треће место препоручујем најбољи албум Бајаге и Инструктора „Од бижутерије до ћилибара“. Бајага је на овом албуму потпуно сазрео као аутор, више нема питких једноставних рима, песме су сетне, текстови озбиљни, филозофски и лирика је раскошна. Стих „Од бижутерије до ћилибара“ узет је из песме „Још те волим“:

*Можда у неком другом животу, препознаш
мене ко укус вина*

*Па упореди отиске своје, по моме срцу од
пластелина*

*Пар стотина година... ни јаве ни сна...
У бескрају вечности... где чекам те ја... још
те волим.*

Те 1996. Бајага је реформисао бенд, што се показало као потпуни погодак. Осим Бајагића, бенд су чинили већ поменути Саша Локнер, најбољи клавијатуриста Србије, Жика Миленковић, аматерски глумац, певач и композитор, бекап вокал, бубњар Чета Мацура, Мирослав Цветовић на басу, док је гитару свирао Влада Неговановић, који је дуго свирао са Викторијом. Хитови са албума били су и „Иза нас“, песма са најлепшим гитарским соллом у читавом опусу Бајагића, коју је у студију одсвирао сам Бајага, затим „Што не може нико, можеш ти“ и „Моја је гајба сигурна“.

За друго место ове листе препоручујем албум Здравка Чолића „Кад би моја била“ из 1997. Реч је о деветом студијском албуму најпопуларнијег југословенског певача, издатом после готово осам година паузе.

Данас, са ове временске дистанце ја не могу да објасним срећу коју сам осетио када сам купио касету на чијој је насловници био Чола у белом сакоу. Чола, кога сам се сећао из песама које су ми певали родитељи, је ето, објавио нешто и у „моје време“. У нову 1998. годину ушли смо тако што је у поноћ Здравко Чолић на РТС-у отпевао: „Кад би моја била“. Можда ово није најбоља Чолина песма, али је аутор Горан Бреговић, стари мајстор, вокално извукао из Чоле максимум. У једном тренутку је у овој песми Чолић отпевао високо тенорско „Це“. Током историје

југословенског рока, само у две песме певачи достижу ову висину. До дана данашњег, ја нисам чуо да је још неки певач макар покушао да отпева ову песму.

Детаљ са видео-презентације овог текста

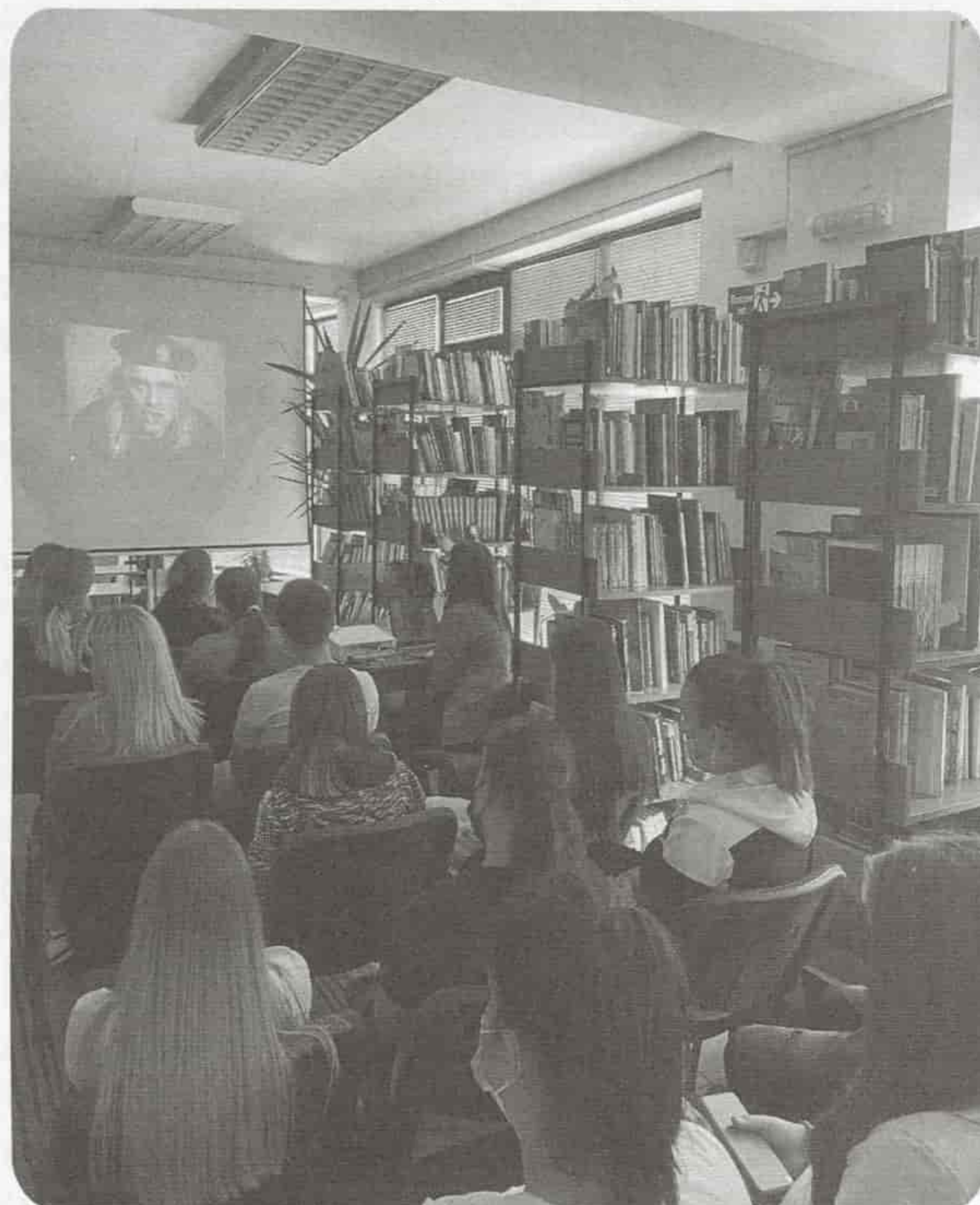

Фото: Сања Станисављевић

Значајно је напоменути да је вокалне аранжмане за све песме, буквално за све, радио сам Здравко Чолић, а аутори музике су били и Бреговић, и Чолић. На албуму је још и Бреговићева „Меланхолија“ „Тринаест дана“ и песма „Ausencia“, која се на овом албуму зове „Табакера“, и за коју је јако чудан текст написала Марина Туцаковић. На албуму је и песма за коју је Чолић написао музику - „Седам дана ми траје ноћ само кад ми кажеш љубав“, као и народњак „Мајско сунце“ урађен у два аранжмана са трубама, и онако како се нашао на албуму са хармоником, коју свира најбољи југословенски хармоникаш Кемиш.

Критика је јако лоше оценила овај албум, што је мени лично још један доказ да је албум био права ствар.

Сада ћемо направити кратку паузу, пре него што предложим прво место. Исписаћу оно што се у енглеском говорном подруљу зове honorable mention, а што би у преводу на српски значило у част споменути. Реч је, наравно, о оним албумима који нису на листи, а било би их лепо поменути:

„Заборавањени“ - Кики Лесандрић и Пилоти, гитару је одсвирао један од најбољих светских гитариста и уз Точка и Јелића најбољи југословенски гитариста Влатко Стефановски. Песма је написана за културну, истомену серију

Дарка Бајића која је обележила деведесете. Разлог зашто феноменалног Кикија нисам ставио на листу је тај што уз „Заборављене“ ниједна песма са овог албума није постала хит, нити била слушана.

„Неверне бебе 2“ - овај албум Беба обележила је песма „Двоје“ са лепом солажом на клавијатури, и преко 1800 наступа које су Неверне бебе током деведесетих одржале на простору бивше Југославије и тиме постали најтраженији концертни рок састав у Србији. Милан Ђурђевић бриљира на овом албуму, стварајући свој аутентични прогресив рок звук.

„Црна мачка бели мачор“ - реч је о музици за филм Емира Кустурице, коју потписују др Неле Карајлић, Вељко Спаравало и Војислав Аралица, са песмом „Бубамара“ која је обележила филм. Сценарио потписују Гордан Мухић и Кустурица и реч је о првој Кустуричиној комедији. Читав албум је такав - песме су лепршаве и шаљиве, и представљају микс ромске музике и фолк рока.

1997. године група Галија издаје албум „Волети, волети“ који није достигао успех ранијих Галијиних албума, али се на том носачу звука нашао песма „Котор“, мегахит, песма која је и дан данас, из мени неразумљивих разлога слушана и популарна, што показује да има извештан шмек.

За крај би ваљало поменути и бенд Освајачи, који на два албума, „Крви и лед“ из 1990. и „Сам“ из 1995. имају неколико добрих песама и два велика хита: „Можда то небо зна“ и „С ким чекаш дан“...

И тако долазимо до првог места. Најбољи албум из деведесетих за мене је албум „Један од оних живота“ Ђорђа Балашевића из 1993. године. Уз овај албум Ђоле је објавио свој други роман, истог имена, који говори о Љубави и Рату, о животу у Новом Саду, из угла дивног Ђолета Балашевића, песника и пацифисте. Песме прате роман, а роман је саткан од песама.

Насловна песма је „Ја, лузер“. Између осталог, памтим је по споту, који је уклоњен са You Tube, у коме Ђоле вози бицикл у супермаркету међу празним рафовима, (и коју је аутор ових редова недавно отпевао на РТС-у), затим песма са политичком тематиком „Криви смо ми“, као и предивне баладе „Провинцијалка“ и „Посвађана песма“.

*Рекли су ми да је дошла из Провинције...
стрпавши у коффер снове и амбиције...*

*О да ми је... да се још само једном заљубим...
опет бих узео костим Вечног Дечака
И опет бих, смислио како да продангубим,
док она не слети низ ходник студенака...*

Обе песме посвећене су Ољи, јединој љубави Ђорђа Балашевића, у коју је Панонски Морнар био романтично заљубљен читав свој живот.

Најлепша песма на овом албуму, и најлепша песма из деведесетих је песма коју и породица Балашевић сматра једном од најлепших Ђолетових песама - „Портрет живота мог“:

*Месећ просипа бокал фосфора, витраж мрза
на окну прозора,
Једне ноћи ко ове, знаће Бог, досликаћу портрет
живота свог*

*Силуета се давно назире, неко уздахне, неко
зазире...*

*Исто виде, а разво тумаче, ђаво прсте у
фарбу умаче*

*Праве си боје додала на тај портрет живота
мог*

*Таласе плаве, нијансу лаве, вртлоге зеленог...
И лила, тамну чежњиву и боју брескве, нежну
и срамежљиву...*

Сетно сиву... непогрешиву...

*Розе наћох међ старим писмима. Модру
врцу међ тешким мислима*

*Украх рићу из пера гроздова, и лаки пурпур из
првих гроздова...*

*Узех окер са свеће свечарске, драп са свилене
машине бећарске*

*Мрку с тамбуре тужних тонова, а цинобер са
носа кловнова*

*Праве си боје додала на тај портрет живота
мог*

*Таласе плаве... нијансу лаве... вртлоге
зеленог...*

*А ни црну, ниси штедела, али без ње би бела
још избледела...*

Без црне бела... не би вредела...

У овој песми песник се игра бојама, и својом лириком, философски, објашњава љубав и живот, дајући свакој ствари, свакој појави - боју којом слика портрет свог живота. Тако је модра у мислима, сета је сива, чежња је лила, мрка је из тамбуре, окер из славске свеће, први гроздови пурпурни...

Оваква поетика чини ове стихове Ђорђа Балашевића ванвременским, и да могу да зауставим време, зауставио бих га на неком од Ђолетових концерата, где смо у пола гласа, заједно са највећим песником равнице шапутали стихове ове песме.

Такве су биле моје деведесете, идемо дакле у двехиљадите.

Данијела Вулићевић

ДЕЧЈА НЕДЕЉА У БИБЛИОТЕЦИ

КУТАК ЗА ДЕЦУ И МЛАДЕ

Фото: Сања Станисављевић

У оквиру обележавања Дечје недеље која је ове године имала слоган "Дете је дете да га волите и разумете", Општинска библиотека "Слово" је 5. октобра одржала програм за ученике и наставнике Средње школе из Лапова. Аутор видео-презентације "Да појачам радио, моје је право" је Лука Вулућевић, средњошколац из Аранђеловца.

Презентација је урађена на основу одличног текста Стевана Стефановића "Прича о деведесетим" (први део смо објавили у претходном броју нашег листа). У овом тексту свештеник и писац из Свилајнца, направио је осврт на домаћу поп и рок сцену деведесетих година прошлог века. Након што је описао друштвено-економске прилике и промене које су се десиле у производњи и дистрибуцији носача звука, Стеван Стефановић је навео листу својих омиљених песама из наведеног периода, идући од десетог до првог места. У тексту који има елемената музичке критике, али и субјективног ауторовог доживљаја, можемо пронаћи много података о извођачима песама: Рибљој чорби, Бајаги и инструкторима, Ван Гогу, Галији, YU групи, Забрањеном пушењу, Здравку Чолићу и Ђорђу Балашевићу. Стеван Стефановић је у свом осврту поменуо и Неверне бебе, Освајаче и Пилоте чије се нумере нису нашле на наведеној топ-листи, али су значајне у музичком и културолошком смислу за последњу деценију прошлог века.

Ученике је поздравила директор библиотеке Данијела Вулићевић, пожељевши им да обавезе завршавају лако и са еланом, а права остварују без потешкоћа. На крају програма у којем је вођена занимљива и на моменте духовита дискусија, библиотекари и средњошколци су постигли договор о заједничком креирању текста о домаћој поп и рок музици насталој у периоду од 2010. до 2020 за 7. број „Слова о Лапову“, након објављивања најављеног текста Стевана Стефановића о музичкој сцени двехиљадитих на овим просторима.

Иначе, Дечја недеља је национална манифестација устројена у циљу заштите дечјих права и побољшања положаја деце у Србији. Спроводи се у сарадњи државе са различитим цивилним и струковним организацијама и обилује бројним програмима у васпитно-образовним и културним установама широм Србије.

Лаповачка библиотека је ове године осим програма „Да појачам радио, моје је право“, организовала Изложбу „Буквар дечјих играчака“ намењену предшколцима и ученицима основне школе. Изложба је трајала од 4. до 8. октобра. Поставка је имала три дела. Стихове је написала Данијела Вулићевић. Аутор илустрација је Гордана Мркаљ. Примере у књигама пронашла је Сања Станисављевић.

Фото: Данијела Вулићевић

Ево неких стихова из нашег „Буквара дечјих играчака“:

Авион

Крила су му увек од злата
Када се у њему возе мама и тата,
Знам да ми доносе поклоне,
Много загрљаја и бомбоне.

Дамбо

У циркусу је звезда,
Ујутру поправља гнезда,
Једини је летећи слон
И заслужује дубок наклон.

Коњић

Зна у снове да нам ушета
Поносним држањем и лаганим касом
Улепшава нам лета,
Али не воли игре ласом.
Предано пасе траву
И грицка шећер
Док му мазимо главу.

Пинокио

Покажи невољу и у њу ћу да упаднем ја,
Дрвен сам, али ми је срце ватрено,
Помогли су ми мачак и лија
Да схватим да се лаж плаћа папрено.

Милица Станковић

ДОНАЦИЈА КЊИГА ЗА СРЕДЊУ ШКОЛУ

Фото: Урош Томић

Средња школа у Лапову је образовна установа, која је 2012. године године када изграђена у складу са европским стандардима, постала једна од најмодернијих школа на Балкану. С обзиром на то да је отворена за иновације сваке врсте и континуирано унапређење свих својих активности, не престаје да ниже успехе у свом раду.

Нова зграда Средње школе поседује медијатеку са библиотеком, која до сада званично није оформљена, с обзиром то да је услов за званично регистравање исте поседовање најмање 3000 књига. То је уједно била и једна од идеја руководства школе која је дуго чекала почетак своје реализације, а која је 30. новембра 2021. године званично и заживела.

Фото: Данијела Вулићевић

Фондација хуманости компаније „Вечерње новости“ определила је 1000 наслова у издању своје медијске куће и донирала их Средњој школи у Лапову, чиме је учињен први корак ка формирању библиотеке. Примопредаја књига извршена је 30. новембра, у присуству председника Општине Лапово, Бобана Миличића, директорке Средње школе, Маје Марковић и представника компаније „Вечерње новости“.

Директорка школе није крила своју одушевљеност овом донацијом, имајући у виду значај отварања библиотеке у скоријој будућности. С обзиром на то да је у простору медијатеке са библиотеком смештено 15 рачунара повезаних на интернет, као и полице које чекају да буду попуњене разноликим књижевним делима, ђацима ове школе ускоро ће бити пружен широк спектар нових могућности и прилика да искажу своја интересовања и потенцијале.

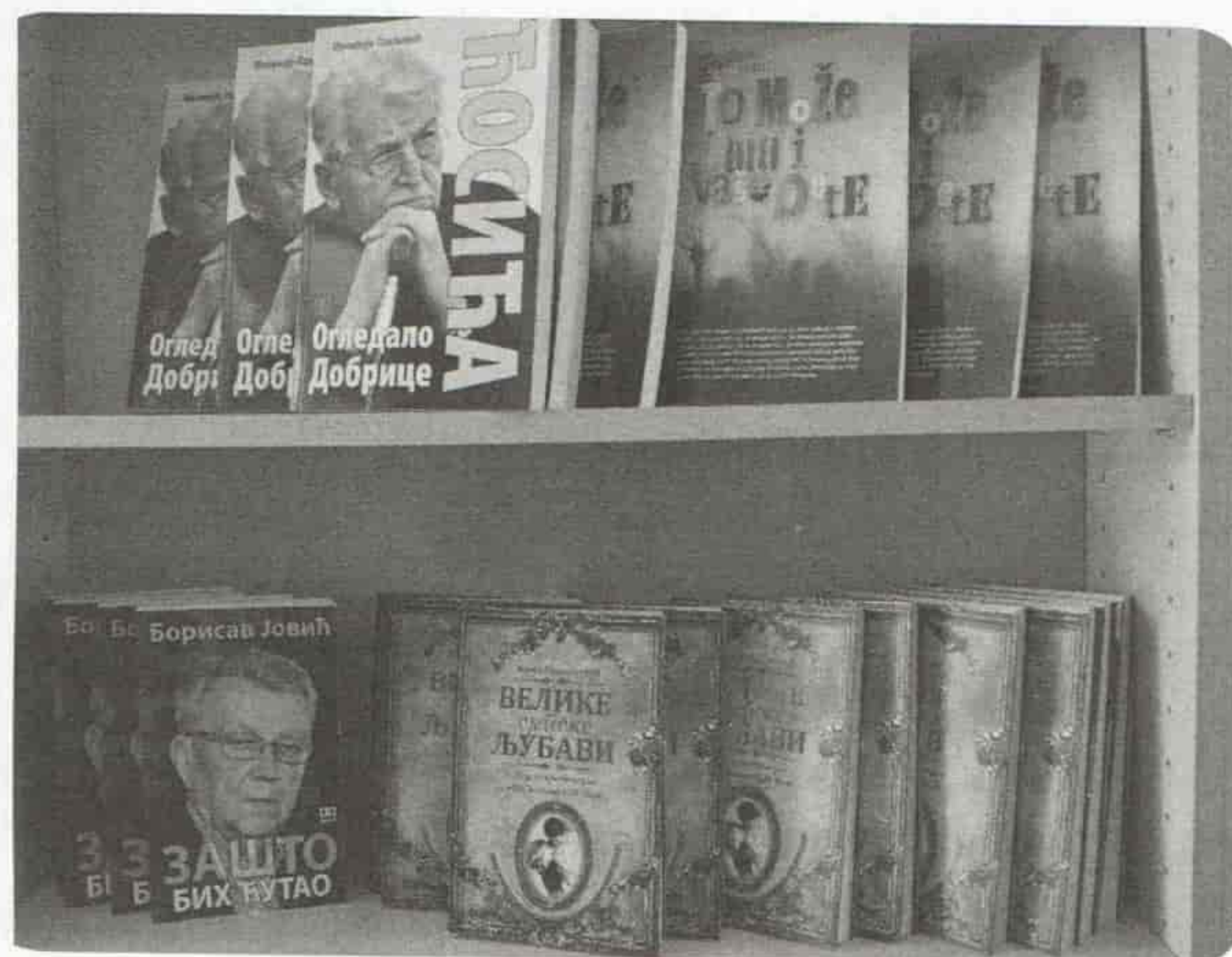

Фото: Урош Томић

IN MEMORIAM

Фото: Архива вртића

Ружа Мишаковић је рођена 13.8.1947. године у селу Љуљаци, општина Кнић, као прво дете својих родитеља на које је увек била поносна, што су је школовали и успели да својим тешким радом створе од Руже оно што је касније била: добар човек, марљива, поштена, поседовала скромност, а као директор била мудар и стрпљив васпитач младим колегиницама, особа са визијом како треба да изгледа и којим путем треба да иде наш вртић, борац у остваривању тих постављених циљева.

После завршене основне школе, уписује петогодишњу Учитељску школу у Крагујевцу. Пошто је осам година чекала посао, уписује и завршава Академију за образовање васпитача у Крушевцу.

Те давне 1978. године Установа за децу „Полетарац“ имала је два објекта: у Баточини, и у Лапову. У Лапову је као васпитач млађе васпитне групе радила Ружа Мишаковић. Дечаци и девојчице генерације 1972/73. су били прва генерација и тек једна од многих, која је започела своје дружење у вртићу. Они су данас одрасли људи који ће се увек сећати своје васпитачице Руже Мишаковић.

Установа је конституисана у самостални објекат под именом „Наша младост“ 24. фебруара 1992. Тада је за директора установе постављена Ружа

Мишаковић. Имала је визију каква ова установа треба да буде и стремилa је ка томе. ПУ „Наша младост“ за то време добија бројна признања. Увек је имала добру сарадњу са локалном самоуправом, родитељи деце у вртићу су је поштовали, а колеге су је уважавале. На месту директора остаје до 2003. године, а потом је радила као главни васпитач - координатор.

После низа генерација на које је оста-

Фото: Архива вртића

вила траг својим васпитно-образовним радом, изградивши колектив који се под њеним руководством увећао, Ружа Мишаковић 31.8.2005. одлази у пензију. Свој посао, прво васпитача, касније директора обављала је крајње професионално, марљиво, у срцу је имала љубав према свима, имала је урођену отменост.

Велико срце Руже Мишаковић престало је да куца 15.11.2021. Памтићемо је по племенитости и доброти, памтиће је њен супруг Слободан, ћерке Снежана и Тања, колегинице, сарадници, генерације деце...

Након њене смрти остаје нам сећање, као и понос и задовољство што смо је познавали и што је била део наших живота.

Надица Милетић

Фото: Архива вртића

Бошко Протић

НИСУ НЕМЦИ У
ЛАПОВУ

– Хоћеш ли?
– Хоћу! Наравно!

* * *

– И? Где је прича?
– Добро, Данијела, знам да касним, ама нису Немци у Лапову! Послаћу ти ускоро.

* * *

„Нису Немци у Лапову?!“
Тешко да значење тих речи може да разуме неко ко није Крагујевчанин. И тешко да може да доживи везу која постоји између „великог“ и „малог“ града, а траје од њиховог настанка јер Лапово јесте део Крагујевца. Додуше, подаље од центра, а у надлежности неких других поштара и позорника, али сасвим сигурно је део крагујевачког миљеа.

Мање припада већем! Некада буде и обрнуто!

Свеједно је то за ову причу.

Има и других места: Баточина, Рача, Кнић, Рековац, Топола... али из њих нисмо полазили на путовања нити се у њих враћали као у наше Лапово. Одатле и тај осећај повезаности мог града и мог Лапова.

Док су шинама често тутњале локомотиве теглећи композиције вагона пуних терета и људи, Лапову смо се враћали као луци из које испловљавамо на немирно море непознатог. Главни разлог за долазак у Лапово била су нека нова путовања, а сваки силазак са платформе вагона на бетон перона вриштао је радосно: „Вратио сам се у Крагујевац.“

Толико о „нама“ и доживљају Лапова у душама Крагујевчана.

А сада мало: ја!

Времена, таква каква су, многе ствари су променила. Возовима у Србији, данас, путују само мазохисти, а Лапово убрзано губи романтични сјај жељене луке на обали Велике Мораве. Остале су успомене – нама који смо успели да их стекнемо. И да их носимо изврдавајући све до доласка „оног Немца“, што не улази у Лапово, већ међ’ нервне ћелије, за које се тврди да су задужене за памћење.

Сличице мојих успомена се пакују међу кликове неке прастаре камере, која шкљоца на све стране, а када хук збивања прође, седнем и правим албуме. Сlikовнице сећања. Не рећам снимке

хронолошким редом. То ми је глупо. Тако раде само немаштовити. Волим да их све помешам, па се измакнем и посматрам целину слике.

КЛИК:

Боћа забеђује лепушкасту снајку на станичној клупи док чекамо долазак „Полонија експреса“ из Софије који ће нас винути чак до Варшаве, да тамо купимо двадесет две тренерке за Фудбалски клуб „Опланић“. Воза нема да на частан начин Боћи направи оправдање и одступницу из изгубљене позиције. Нема га сатима.

КЛИК:

Прекоманда. Из Београда телефонирам мојима: идем за Куманово. Док композиција путује кроз Поморавље, нервирам се јер све је ту моје, али „служба у ЈНА“ ме води без заустављања даље. Воз стаје у Лапову. Налакћен на прозор купеа не могу да верујем шта видим: супруга, њен брат и снаха?! Брат је подиже на рамена. Мене другари - питомци држе нагнутог кроз прозор до појаса. Грлимо се. Љубимо. Нема времена за разговор. Само онај њен здрави мирис румене јабуке и додир отетог ми раја. Чврст загрљај се опире лаганом поласку воза... Трапави трк њеног брата по перону и... када је воз убрзао... снажне руке класића које ме враћају на тапацирано седиште.

И одмах ту и још један КЛИК:

Децембарско предвече. Воз се зауставља у Лапову. Силазим. Завршио сам. Одужио дуг држави. Вратио се. Код куће сам! У сред Лапова али – код куће. Огроман терет је остао да путује ка Београду. Оставио сам га силазећи. Нисам слутио да ће ми се још неколико пута у животу исто бремене качити на леђа да ми ради о глави, али у том часу, у том хладњикавом сумраку, грејала ме је идеја да је епизода са еполетама завршена и да ћу петокраку и звездице које сам украо на раздужењу, моћи да спакујем у неку кутију и чувам као трофеј.

КЛИК:

Дошли смо у Лапово да ми нешто покаже.

– Овај локал се повољно издаје. Да га узмемо?

– И? Шта ћемо са њим?

– Да отворимо фризерски салон!

– Шта ти о томе знаш?

– Ништа. Али то је добар бизнис. Свима расте коса.

Стално.

Гледам је док седимо у башти кафеа испред библиотеке у Лапову: свашта би

њена плава глава да ради. Нема везе што ни куче у животу није опишала. Само је важно да буде у некаквом „бизнису“. Да јој то мирише на парице. И на неку динамику која јој упумпава адреналин. Крене са једним фризерајем у Лапову, онда још једним у Баточини, па два у Крагујевцу... и ето империје.

Целу причу испратих климањем главом и наручих две пице. Ваљда ће јој варење успорити узлет у предузетничке облаке?

КЛИК:

Испраћам тетку. Вала се и задржала. Мојима лакнуло кад се сетила да јој башта није поливена већ недељу дана. Напорна жена али – род. Не баш близак, али некакав. Не могу да поднесем више ту количину изнуђене финоће и остављам је, макар на трен, на оној клупи са које Боћа није успео да замаћија лепушкасту снајку па ходам праговима између шина и пребројавам их.

– Склони се одатле! Може воз да наиђе! – опомиње тетка са дозом панике у гласу.

Може! Али, за инат, неће. Југословенска железница се уротила да ми продужи агонију присиљавајући ме да останем у оквирима бонтона, nobles конверзације и високог уважавања тетке.

КЛИК:

Седим сав важан за „катедром“ библиотеке у Лапову и искрено се чудим како у малој вароши има оволико публике, а знам да смо у Крагујевцу одустали и да их више утерујемо како бисмо испоштовали госте. Нису били ретки „догађаји“ са три „публике“. Ово је одлично.

И тако... једном, дваред, три пута... Онолико пута колико сам се усудио да закључим рукопис и предам у штампу. И сваки пут исто – људи који не парадирају већ долазе да сазнају, чују, осете... Нису то стотине и хиљаде, али свакако број који се не може очекивати у другим местима.

КЛИК:

Лаповом хода моја сестра по млеку. Не знам ко је?! Знам само да сам био једино мушко рођено тих дана, а мајка није имала млека и причала је да ме је подојила Циганка из Лапова. То је све што знам. И то је нешто што даје пуно објашњења. Можда зато и пишем ове речи? Можда је та веза и тешња и дубља него што се на први поглед чини? Ко то зна? И, мора ли се баш све знати? Ум је јадно и скучено прибежиште оних који душу немају јер слободу ум не може да спозна. Може само да је мрцвари. И њу и себе.

КЛИК:

– Хоћу да уђем у воз! – заинати се наследник док смо седели у колима и чекали рампу.

Наишао је период када сам свакодневно морао да га возим до рампе, да чекамо да се она спусти и да испратимо воз.

– Хоћу у воз!

Решење: проучити ред вожње и испунити жељу. Железнички путнички саобраћај је већ тих осамдесетих година почео да јењава, а возови проредили. Аутобусом до Лапова, пола сата чекања и – ето нас на прозору вагона који клопара ка Крагујевцу. Радост невиђена.

Мораћу да га питам сећа ли се тога још увек.

КЛИК:

Поред свих Лапова којих се сећам има и једно које памтим, а да га нисам проверавао:

– Има тамо једна жена која гледа у шољу. Невероватна је. Све зна.

Слушао сам приче о тој жени. Многи су је помињали. Нисам се усудио да одем и чујем шта би ми рекла. Прошлост ми је позната. А будућност? Нема потребе да је унапред знамо. Стрепња и нестрпљење да наступи проречено би умањиле изазов освајања новог дана, нове недеље, месеца... деценије... Нека се све отвара корак по корак, миц по миц казаљке, скок по скок цифре на дисплеју.

Нисам отишао да ми гледа у шољу, али јесам упамтио да је једна таква била (или још увек јесте?) у Лапову.

КЛИК:

– Нисам то заслужила!

– Ниси!

– Зашто?

– Јебига.

– Не разумем?

– Нема потребе да разумеш. Ти правиш проблем упорно покушавајући да разумеш. Једноставно, такав је: фрустриран, комплексан, сужен и крут. А све то иде из страхова и несигурности. Не можеш да му помогнеш да поштује себе. То је тако. Радије сажаљевај него да се осећаш повређено.

– Али, зашто према мени? Каквих страхова од мене?

– Зато што си из Лапова! – одлучих да окончам овај, ионако, непотребан разговор.

А, и није увек лако бити из Лапова!

Могла би се вртешка приповести окретати колико и точкови локомотива што ранжирају по сјајном трагу углачаних шина. Могла би сачекивати у заседи фењере железничара, црвене капе

отправника и звиждуке пиштаљки, па их увлачити у себе док се прекомерно не нагоји и заустави.

Зато је време је да окончај овај каледоскоп и штафету приповедања предам вичнијем и вештијем рукопису да

ослика другачије, али не и мање интересантне слике Лапова.

„Пупак Балкана”
(Општинска библиотека „Слово”,
Лапово, 2020)

IN MEMORIAM

БОШКО ПРОТИЋ (1960-2021)

Бошко Протић нас је прерано напустио 26. октобра 2021. и оставио велику празнину и тугу у срцима библиотекара, и у књижевним круговима широм Србије.

Живео је у Крагујевцу где је и рођен. Радио је у Народној библиотеци „Вук Караџић“ као дугогодишњи шеф Електронског одељења. Покренуо је дигитализацију библиотечке грађе. Био је дугогодишњи графички уредник издавачке делатности крагујевачке библиотеке. Његов потпис носе бројне књиге, часописи „Кораџи“ и „Крагујевачко читалиште“, каталози и друга библиотечка грађа.

Аутор је публикација: „Мала за у џеп“, „Лептир на бајонету Јеротија Павловића“, „Пссст. Долазак вилењака“, „Небом између бедема“ и „Лептир на тестији Косаре Павловић“, као и бројних радова у стручним библиотечким часописима.

Био је вансеријски говорник, имао је упечатљив глас и сваки културни програм у којем је учествовао чинио је изузетним. Имао је одличну сарадњу са лаповачким библиотекарицама и посебан пријатељски став према Лапову и његовим становницима. Међу првима се одазвао позиву да нам подари причу о Лапову за наш зборник „Пупак Балкана“. Гостовао је у више наврата као аутор или сарадник, последњи пут крајем августа ове године. Вече је било емотивно и завршило се песмом уз гитару. Недовољна утеха за велики губитак.

Ево једног одломка из његове последње књиге „Лептир на тестији Косаре Павловић“ коју смо

представили за Дан библиотеке 2019. године:

„Видим ја да се он ових дана нешто растрчао. Све истражује дужнике, намирује потражиоце... Све нешто равна стање ко да му је пред главу. Мора бити да је то. Можда су га већ и звали само неће да каже. Чува онај куршум да ми га у срце испали сабајле, на дан кад буде кренуо.

Има да устане а ја ћу да знам и да не каже: „Ајде види оног певца и стави погачу да се пече”.

Тако мој човек у рат иде. Не растеже се и не гњавезда. Побегне и од мене и од деце, ободе коња и у завиорену прашину на путу се претвори док дланом о длан. Само одједном – нема га.

Одатле почиње чекање.

Ајде Јеротије, да те и у овај рат испратим. Ајде домаћине мој, баш да видим јесам ли што научила о мобилизацијама или има још наука новог.“

Данијела Вулићевић

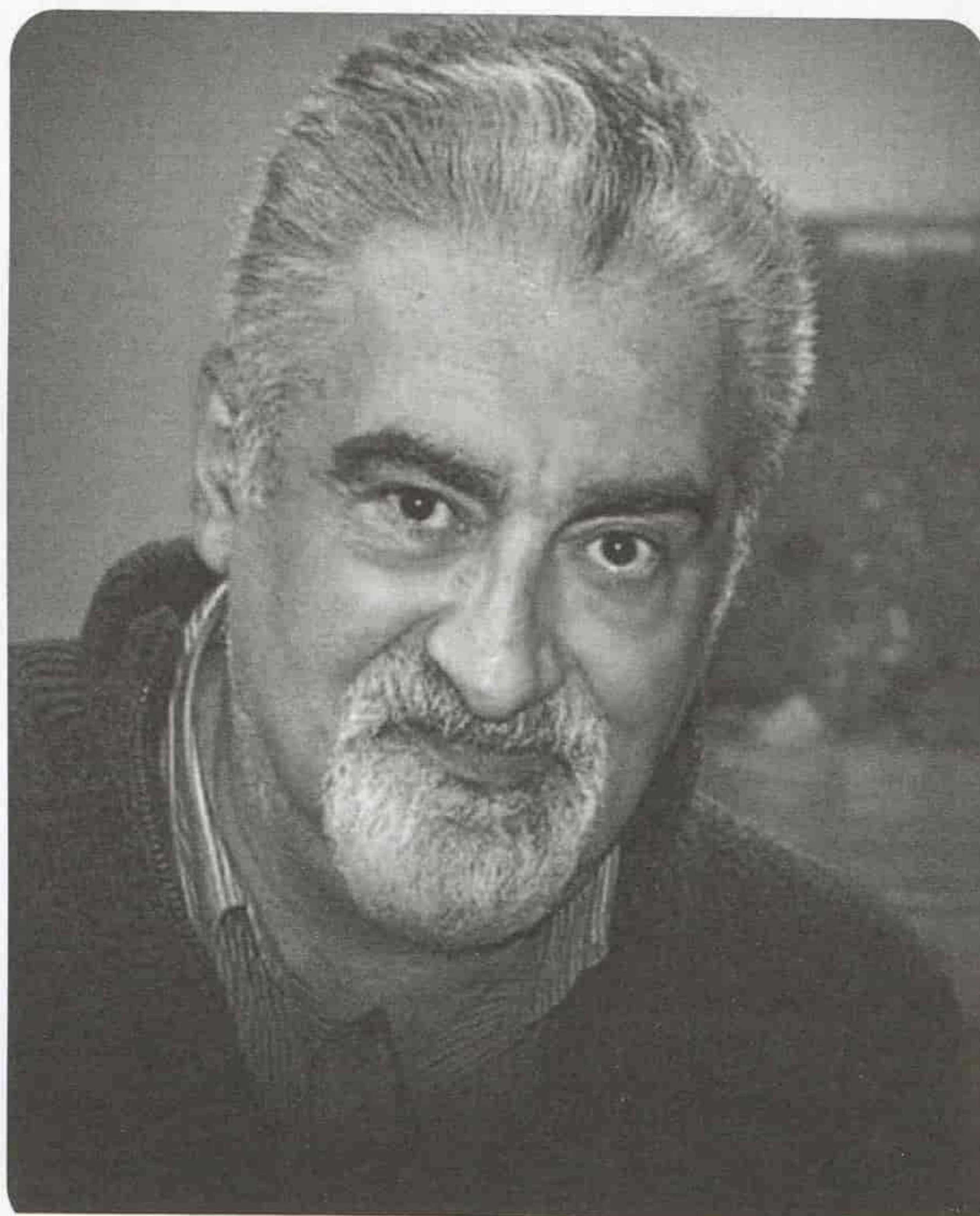

Фото: Архива НБ „Вук Караџић”

Данијела Вулићевић

НА ДАР ГРАЂАНИМА ЗА ОПШТИНСКИ ЈУБИЛЕЈ

САРАДЊА СА УСТАНОВАМА КУЛТУРЕ

Поводом тридесетогодишњице оснивања Општине Лапово, Општинска библиотека „Слово“ и Културно-туристички центар „Стефан Немања“ организовали су заједнички програм.

Најпре је у Библиотеци 13. децембра представљена књига Бојана Љубеновића „Да је боље, не би ваљало.“ Роман је објавила „Лагуна“ јануара 2021. и све време се налази на врху листе најчитанијих књига. Увод је веома интригантан: „Почетком априла сам хтео да се убијем. Средином априла су хтели да ме убију. Крајем априла одлучио сам да убијем. Занимљив месец, мора се признати.“

Пратећи судбину неоствареног писца Ивана Богдана, Бојан Љубеновић је изградио слику савременог Београда и Србије, плејаду занимљивих ликова, невероватан заплет и још невероватнији расплет у књизи уз коју се и смеје, и плаче. Публика је и овог пута реаговала позитивно на књижевно остварење Бојана Љубеновића, вишеструко награђиваног аутора публикација за децу и одрасле и уредника рубрике „ТРН“ у „Вечерњим новостима“.

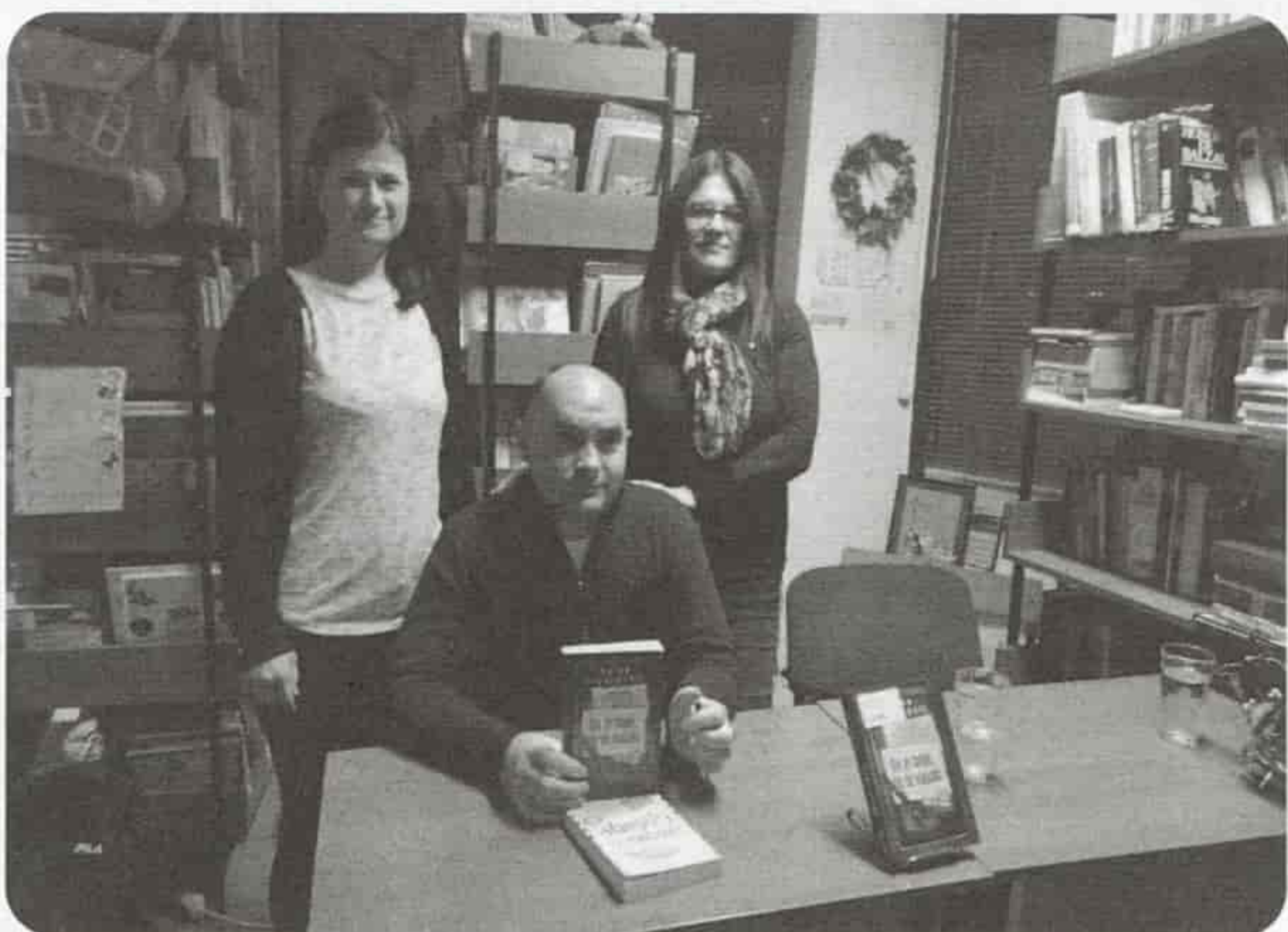

Фото: Гордана Мркаљ

Затим је у Библиотеци 16. децембра представљен 4. број нашег листа „Слово о Лапову“. Присутнима се најпре обратила уредник Данијела Вулићевић, говорећи у рубрикама у броју 4, успешној видео-презентацији текста „Прича о деведесетим“ Стевана Стефановића лаповачким средњошколцима поводом Дечје недеље и одјеку који је наш лист изазвао код грађанства, и у библиотечким круговима.

Зоран Станојевић, аутор фотографија за корицу у сваком броју, у свом првом јавном наступу причао је о задовољству које му причињава фотографисање лепих предела Лапова и премијерно прочитао једну од својих песама, добивши одмах од присутних чланова Књижевног клуба „Милорад Бранковић“ позив да им се придружи.

Свештеник Горан Живковић је веома исцрпно говорио о храмовној слави Свете

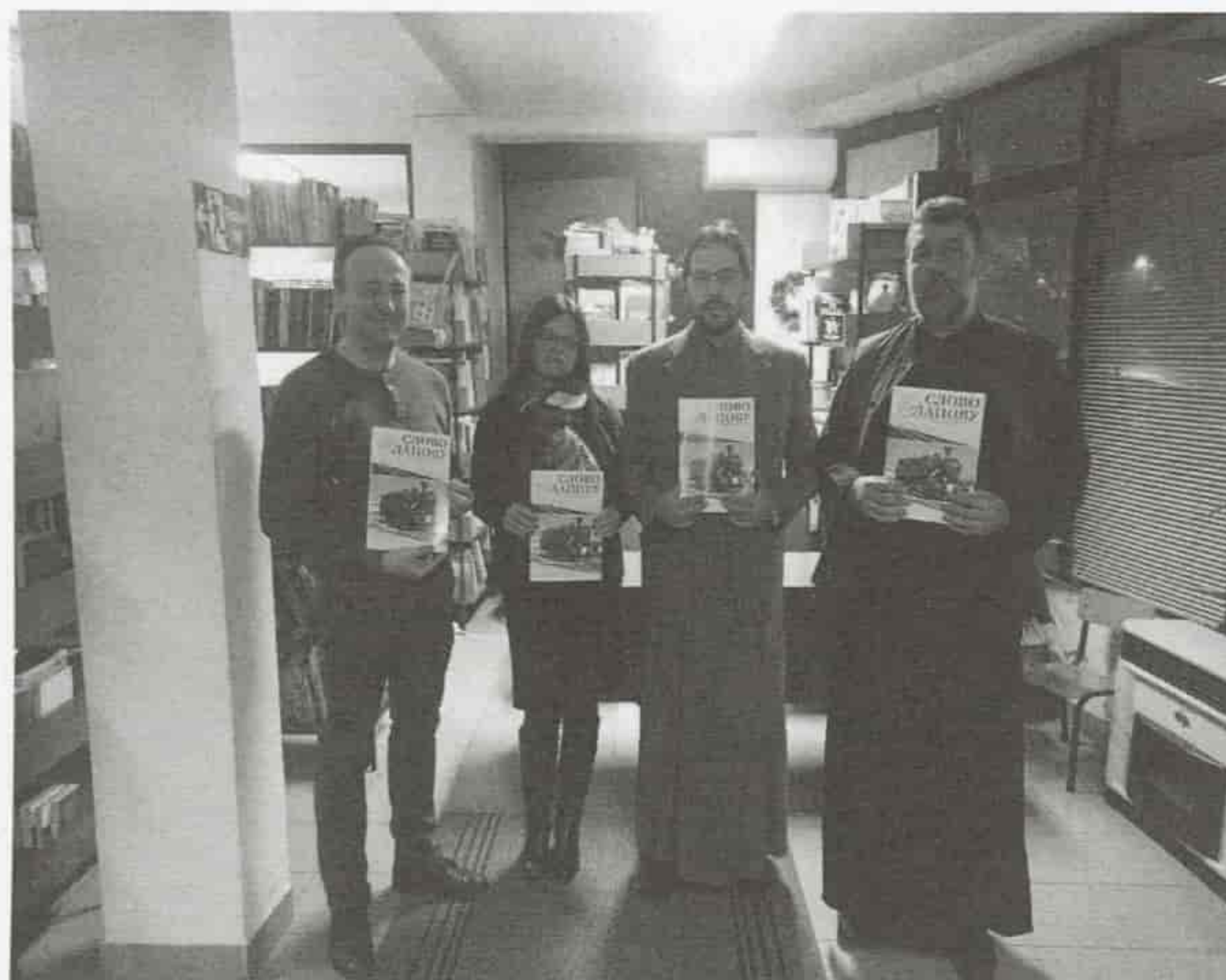

Фото: Гордана Мркаљ

Петке Трнове у Лапову, а затим је разјаснио заблуду у коју често упадају Лаповци замењујући Свету Петку Трнову, у ствари Римљанку, и Свету Петку Епиватску.

Свештеник Стеван Стефановић се у кратком излагању осврнуо на Тему броја: „Слово“. У овом тексту он се бавио Словом са теолошког аспекта, закључујући да је за нас хришћане, термин Слово Личност, и увек ће имати такво значење, јер је за нас Логос Слово Божије, Син Божији, Господ наш Исус Христос.

На крају програма Данијела Вулићевић је прочитала текст из рубрике „Рекли су о нама“ у којем је писац и преводилац Јелена Ћусловић изнела своје импресије о Лаповцима, Лапову и лаповачкој библиотеци. Сви присутни су добили примерак листа на поклон.

И на крају заједничке манифестације двеју установа, 17. децембра у биоскопској сали Културно-туристичког центра „Стефан Немања“ одржана је позоришна представа „Тетка од милион долара“. Алексиначко градско позориште „Театар ‘91“ извело је ову урнебесну комедију, са занимљивим заплетом, препуним комичних ситуација које се смењују као на траци, водећи причу до спектакуларног краја. У комаду два преваранта покушавају да се докопају теткиног наследства, а све је, наравно, зачињено љубављу. Представу је режирао Бранислав Недић, а улоге су поверене: Зорици Стевановић, Бојану Цветковићу, Срђану Стојановићу, Ниношки Стојановић, Јелени Томић, Марку Вучковићу, Предрагу Миланковићу и Јовану Цветковићу.

И ова манифестација је потврдила одличну сарадњу двеју лаповачких установа културе.

Фото: Архива КТЦ „Стефан Немања“

Милица Станковић

ДУГОРОЧНЕ МЕРЕ ПОПУЛАЦИОНЕ ПОЛИТИКЕ

ЛОКАЛНА САМОУПРАВА

Фото: Урош Поповић

Државна секретарка Министарства за бригу о породици и демографију, Милка Миловановић Минић, 4. новембра 2021. године посетила је општину Лапово. Основни циљ посете општини Лапово и тема разговора са њеним представницима, били су демографски проблеми са којима се суочава читава земља, сама Општина, као и упознавање са мерама за подизање стопе наталитета које спроводи општина Лапово.

Током свог већ једногодишњег мандата, новоосновано Министарство, суочило се са једним од највећих националних и друштвених проблема. Статистика показује никад лошију демографску слику. Поред одлива становништва, стопа наталитета је у константном паду, док стопа смртности расте. У циљу, пре свега отклањања негативних демографских трендова, а затим и предузимању мера које би допринеле наталитету у нашој земљи, представници овог Министарства су осмислили план обиласка свих јединица локалне самоуправе, како би конкретне мере ка постизању основног циља почеле да се спроводе од најнижег нивоа, а у сарадњи са Републиком.

Госпођа Миловановић Минић истакла је да је сарадња јединица локалне самоуправе са Републиком од великог значаја приликом решавања постојећих проблема. У складу са тим, заједнички рад на унапређењу у области рада образовних установа, установа социјалне заштите, здравствених установа, као и њихова реконструкција су, поред улагања у при-

вреду и отварања нових радних места, неки од кључних фактора који ће младим људима, породицама са децом, као и самој деци бити од немерљивог значаја у преломним животним тренуцима у којима их путеви често воде ван наше земље. Пронаталитетна политика Републике се, суочена са овим проблемом, базирала на подстицајима и подршци мајкама и деци. Поред већ постојећих, Законом о финансијској подршци породици са децом предвиђених накнада: накнада у виду родитељског додатка које се остварују након рођења детета и остваривања накнаде зараде мајке током породилског одсуства, неке од кључних новина јесу да мајка детета са неким обликом инвалидитета више не мора да бира између примања по основу додатка за туђу негу и помоћ и зараде, већ примања може остваривати по оба основа. Такође, мајке које су имале статус пољопривредних осигураница 18 месеци пре рођења детета изједначене у остваривању свих права, док накнада зараде током породилског одсуства не може бити нижа од минималне зараде у Републици Србији. Међутим, новусвојене мере на републичком нивоу још увек не дају очекиване резултате. Стога, ово Министарство, у мисији истраживања нових могућности које би допри-

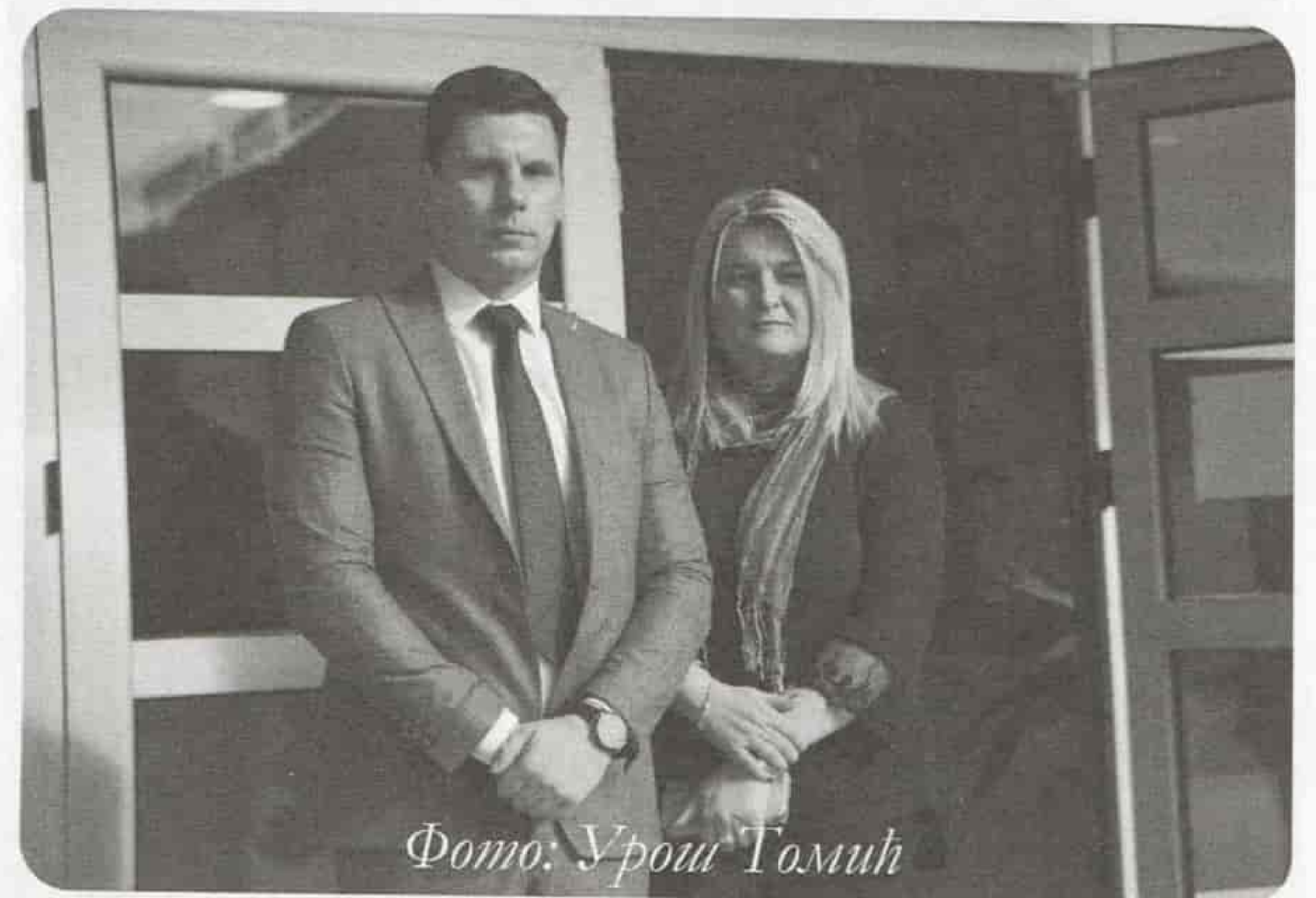

Фото: Урош Тамшић

неле решењима потребних проблема, у директном контакту са представницима локалних самоуправа сазнаје нешто више о потребама, специфичностима и могућностима сваке од њих да сопственим доприносом и у сарадњи са Републиком учини све што би допринело решењу постојећих демографских проблема.

Општина Лапово је представнике Министарства упознала са комплексом мера, које у складу са својим буџетским могућностима предузима сваке године, како би допринела поправљању своје демо-

графске слике, свесна проблема са којима се суочава. Наиме, сваке године издваја одређена средства за набавку ауто-седишта за сву децу рођену у току једне године преко Савета за координацију безбедности послова саобраћаја, као и комплетан школски прибор за ђаке који полазе у први разред. Према Одлуци о остваривању права на новчану накнаду за новорођену децу СО Лапово, сваком прворођеном детету у години и мушког и женског пола одређује се по 30.000, за свако прворођено дете у породици одређује се 10.000, за другорођено 20.000 и 100.000 динара за свако треће и четврто дете у породици. У складу са Одлуком о утврђивању цене боравка деце у предшколској установи „Наша младост“ СО Лапово, цена боравка у Установи је бесплатна, односно подлеже одређеним проценуталним умањењима, уколико су испуњени одређени услови. Боравак сваког трећег детета у Предшколској установи је бесплатан. Такође, општина Лапово финансијски помаже и поступак вантелесне оплодње. Прошле године, општина Лапово се одазвала Јавном позиву за доделу бесповратних средстава за суфинансирање мера популационе политике ЈЛС, расписаном од

стране Кабинета министра без портфеља задуженог за демографију и популациону политику и на тај начин изграђено је инклузивно игралиште, прилагођено свој деци.

Фото: Урош Томић

Након што смо се са гостима из Министарства за бригу о породици и демографију растали, уз постизање договора о будућој сарадњи, остало је питање, проблем и потреба на којој је потребно радити дугорочно, темељно посвећено. Најважније питање које се поставља у нашем друштву и чије решавање јесте предуслов решавања свих осталих, јесте питање опстанка наше нације. Не одустанимо.

Милица Станковић

АКТИВНОСТИ САВЕТА ЗА КООРДИНАЦИЈУ ПОСЛОВА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА

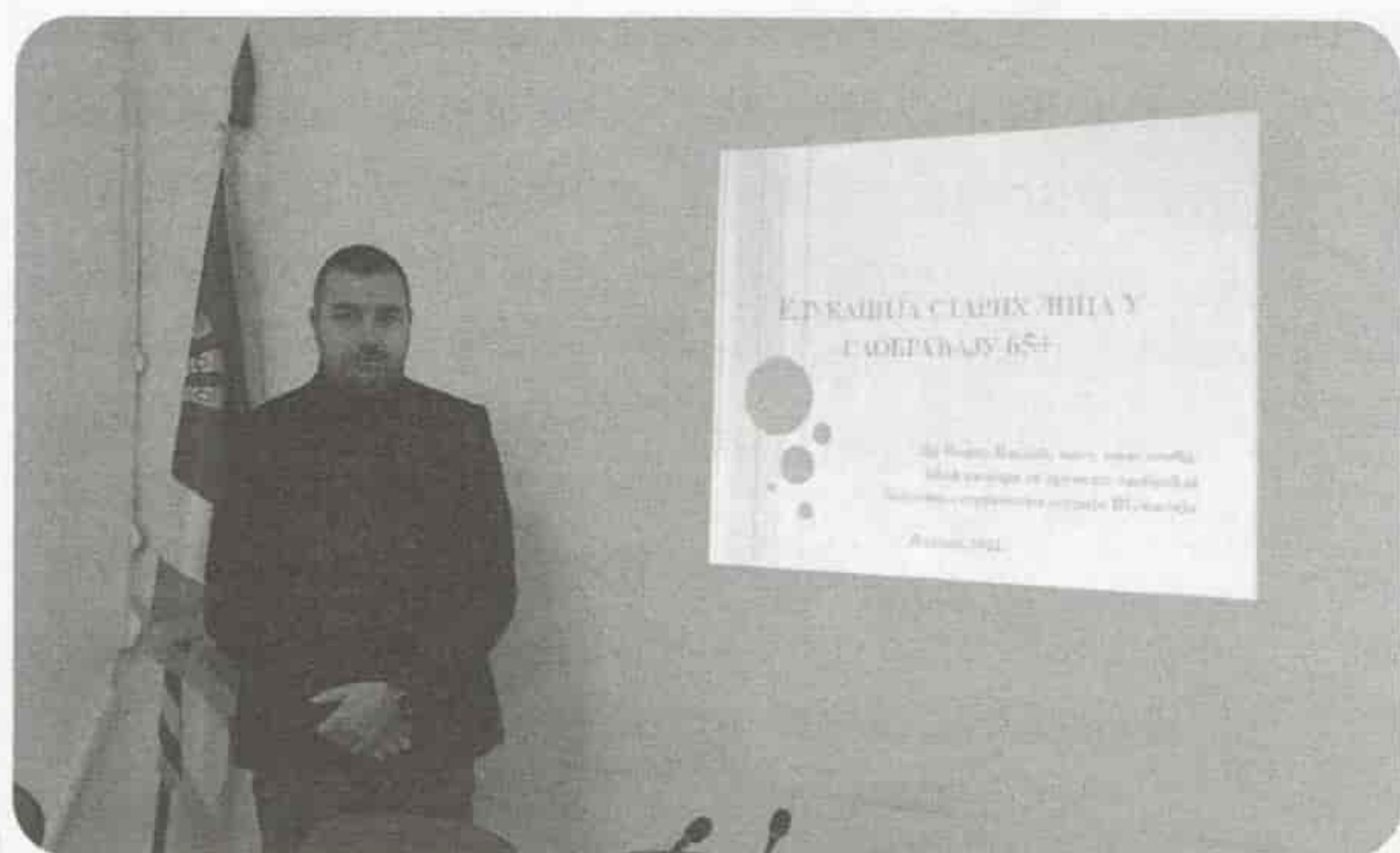

Фото: Урош Томић

У складу са програмом Савета за координацију послова безбедности саобраћаја на путевима општине Лапово, и ове године, као и претходних, општина Лапово издвојила је средства за куповину

и поделу ротационих светала пољопривредницима са своје територије, као и одржавање потребних едукација.

На основу података о власницима регистрованих пољопривредних газдинстава са припадајућом механизацијом, из постојеће евиденције Општинске управе општине Лапово, а у складу са одређеним средствима, ове године Савет је поклатио 17 ротационих светала, 3. децембра 2021. године.

Пре саме поделе светала, присутнима је одржана едукација о безбедности у саобраћају возача трактора, као и едукација о безбедном понашању у саобраћају лица старијих од 65 година.

Фото: Урош Томић

Милица Станковић

ДОДЕЛА УЧЕНИЧКИХ И СТУДЕНТСКИХ СТИПЕНДИЈА

ЛОКАЛНА САМОУПРАВА

Фото: Урош Томић

Општина Лапово је и ове, као и претходних година, доделила ученичке и студентске стипендије најбољим ученицима и студентима са територије општине Лапово.

Након спроведене процедуре, 5. новембра 2021. године са ученицима и студентима потписани су уговори о стипендирању. Том приликом, нашим младим суграђанима обратио се пред-

седник Општине Лапово, Бобан Миличић, како би их боље упознао и сазнао нешто више о њиховим плановима за будућност. Такође, присутни су имали прилике да поставе питања председнику и чују нешто више о потенцијалима општине Лапово, као и о погодностима које ће Општина бити у могућности да им пружи по завршетку школовања.

Долазак нових инвеститора, као и увођење нових смерова образовања у Средњој школи у Лапову, само су неке од битних ставки које ће образоване и перспективне младе људе мотивисати да се након школовања врате управо у своју Општину.

Фото: Урош Томић

Милица Станковић

ДАЈ ПЕДАЛУ РАКУ

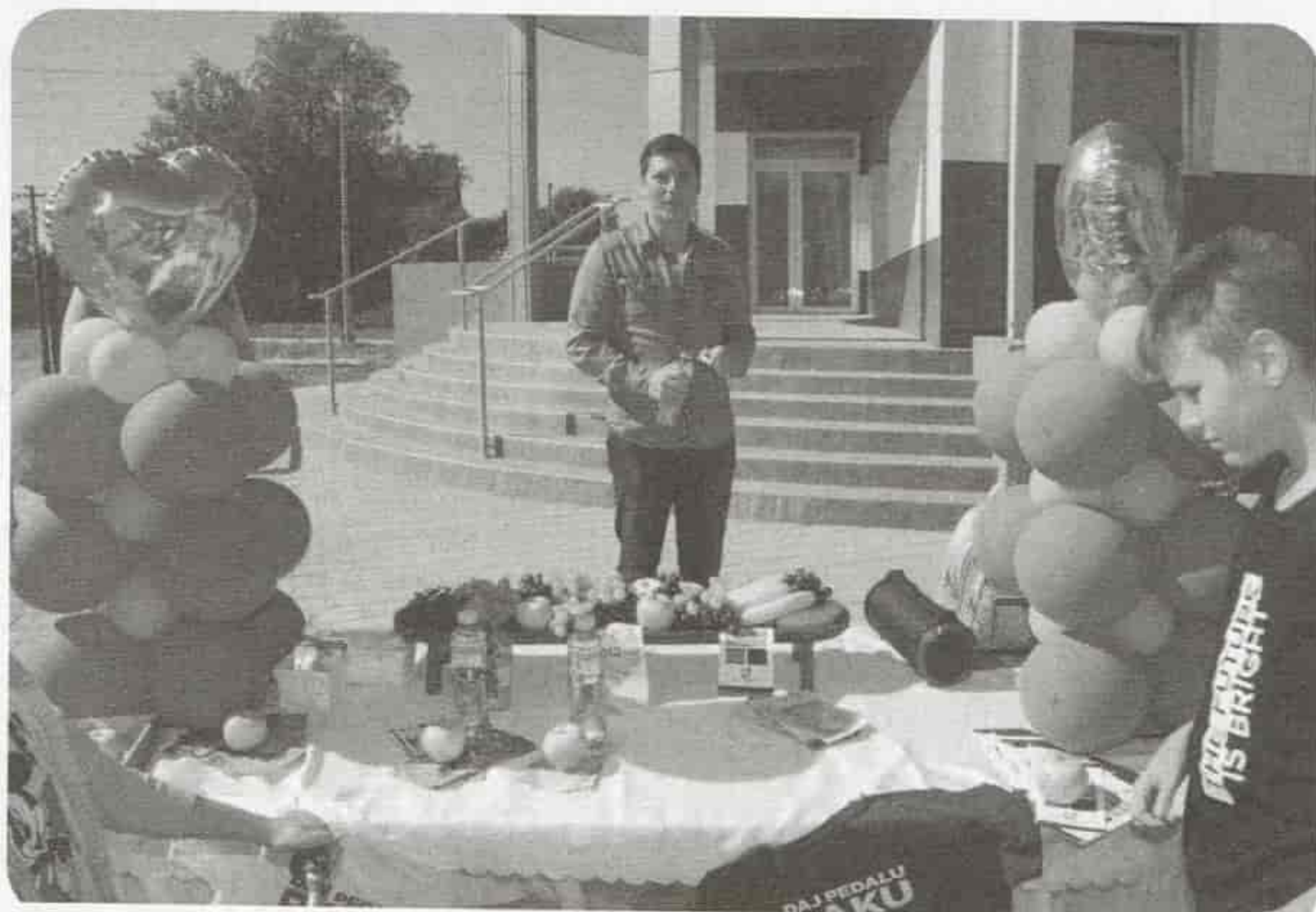

Фото: Урош Томић

У недељу, 3. октобра 2021. године, испред нове Школско-спортске хале у Лапову, Општина Лапово је, већ другу годину за редом, подржала одржавање манифестације „Дај педалу раку“, у организацији Женског центра „Милица“ из Врњачке Бање и Женске пословне асоцијације из Лапова.

На самом почетку месеца који симболизује борбу против рака дојке, мештани

Фото: Урош Томић

општине Лапово свих старосних категорија дали су своју подршку онколошким пацијентима и њиховим породицама дошавши на својим бициклима, тротинетима, ролерима. На манифестацији је скренута пажња на значај превентивних прегледа и промовисан је здрав начин живота.

Фото: Урош Томић

АКЦИЈА ПОШУМЉАВАЊА

Фото: Урош Томић

У циљу оплемењивања јавних површина на територији општине Лапово, унапређења квалитета ваздуха, као и саме животне средине, на иницијативу председника Општине Лапово Бобана Миличића, ове године покренута је акција пошумљавања.

Овој акцији одазвала се компанија „Kronospan SRB“ d.o.o, донирајући 300 садница различитих врста дрвећа, међу којима су се нашли бели јасен, горски јасен, каталпа, млеч и смрча, након чега је Општина Лапово предложила локације на којима би садња била извршена, имајући у виду важност озелењивања истих.

Другог децембра 2021. године представници поменуте Компаније заједно са представницима Општине и локалних установа започели су садњу донираног дрвећа. Најпре су мали четинари засађени у дворишту ПУ „Наша Младост“. Након што су најмлађи учесници ове

Фото: Урош Томић

акције добили своје беле мајице и потребни алат, одушевљено су приступили улепшавању дворишта у ком проводе највећи део свог времена, помажући садњу.

Након тога, акција је настављена у школском дворишту Средње школе у Лапову. Еколошка секција формирана у оквиру Средње школе, дала је свој допринос у виду едукације вршњака о значају озелењивања површина, а ради подизања еколошке свести. Ништа мање усхићени од предшколаца, ученици Средње школе прихватили су се добијених мајица, качкета, алата, а све у циљу уређења свог школског дворишта.

Како сазнајемо, терен за садњу припремљен је у школском дворишту ОШ „Светозар Марковић“ и око новоизграђене Школско-спортске хале, у дворишту Дома здравља, на простору око фудбалског игралишта у V рејону, у црквеној порти, као и на подручју рекултивисане старе дивље депоније, док је наставак акције пошумљавања планиран доласком првих сунчаних дана.

У скоријој будућности очекује се још донација младих стабала од стране друштвено одговорних компанија. У међувремену, будимо и ми одговорни према својој средини и дајмо допринос њеном очувању. Начина за то је много, а труд је минималан. Природа ће нам сваком чистом реком, здравим ваздухом и хладом разгранате крошње увек узвратити.

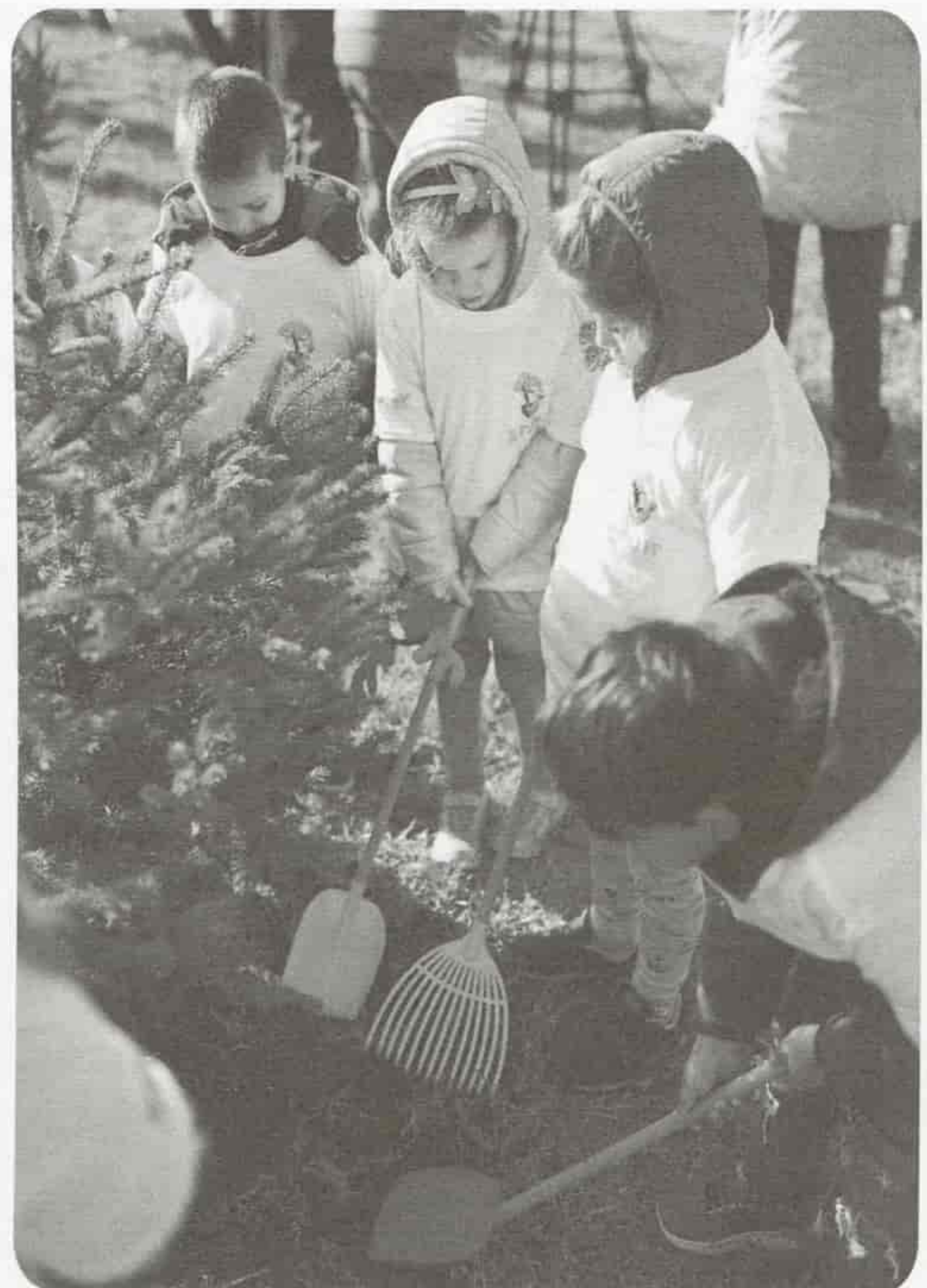

Фото: Урош Томић

Протонамесник Горан Живковић

ДАНИ СВЕТЕ ПЕТКЕ У ЛАПОВУ

ОБЕЛЕЖАВАЊЕ ЗНАЧАЈНИХ ДАТУМА

Ове године је седми пут у Лапову организована, са благословом Епископа шумадијског Господина Јована, манифестација „Дани Свете Петке”. Као и прошлих година, тако је и ове изазвала велику пажњу и интересовање верујућег народа Лапова.

На дан када обележавамо спомен на ову велику светитељку је служена света Литургија, а служили су је протојереј-ставрофор Србољуб Марковић, протојереји Велибор Јовановић и Миломир Васиљевић и протонамесник Дејан Шишковић уз саслужење ђакона Марка Арсенића.

Беседу о животу и значају ове светитељке је одржао ђакон Марко Арсенић. Он је беседу почео освртом на прочитано свето Јеванђеље по Матеју о пет мудрих и пет лудих девојака рекавши да се људски род дели у две групе - на оне који мисле о свом спасењу и на оне који то не мисле. Једна од оних која је мислила на своје спасење је и светитељка коју прослављамо, Преподобна мати Параскева. Он је позвао верујући народ Лапова да се својим животом угледају на ову велику светитељку као и да редовно долазе на богослужења и причешћују се.

Након причешћа служашчег свештества пререзан је славски колач који су припремили овогодишња колачари: Зоран Рашић, Милан Рашић и Славиша Лакић, а затим су се причестили многи присутни верници међу којима је било пуно деце. Колач за следећу годину су преузели Слободан Шишковић и Јелена Живковић. Слави су присуствовали и представници Општине као и многи други заслужни грађани Лапова. Након сечења колача уследила је вечера љубави за присутне вернике. Такође, деца са веронауке су спремила своје писмене радове и цртеже па је школски жири на челу са вероучитељем, ђаконом Марком Арсенићем одабрао најбоље радове. Деца која су освојила те награде су добила пригодне душекорисне поклоне. За ликовне радове су награђени следећи

ученици: Смиљана Михајловић (VIII/1), Живојин Михајловић (V/1), Петра Басарић (VI/1) и Стефан Петковић (IV/1), а за литерарне Ђорђе Дуњић (VIII/2), Валерија Миладиновић (VIII/2) и Софија Прешић (V/1). Овогодишњи програм манифестације Дани Свете Петке је био следећи:

• 28. октобар, 17:30 часова

Представљање књиге „Српско срце Јоханово”;

• 29. октобар, 17:30 часова

Представљање књиге „Српска прича”.

Прве вечери гост је био књижевник

*Горан Живковић, водитељ и
Веселин Џелетовић, аутор*

Фото: Данијела Вулућевић

Веселин Џелетовић који је представио своју врло потресну књигу која се, по речима једног монаха, чита „у једном даху, а оставља без даха”. Наиме, она описује један од преко 1500 случајева отмице Срба и појединих припадника осталих народа на Косову и Метохији који су отети да би се над њима извршило нељудско сецирање и вађење органа у познатој „жутој кући”. Ови органи су се касније, под привидом легитимности, препродавали болесним људима за велики новац. Главном лику књиге је извађено срце да би било продато богатом Немцу који, од момента

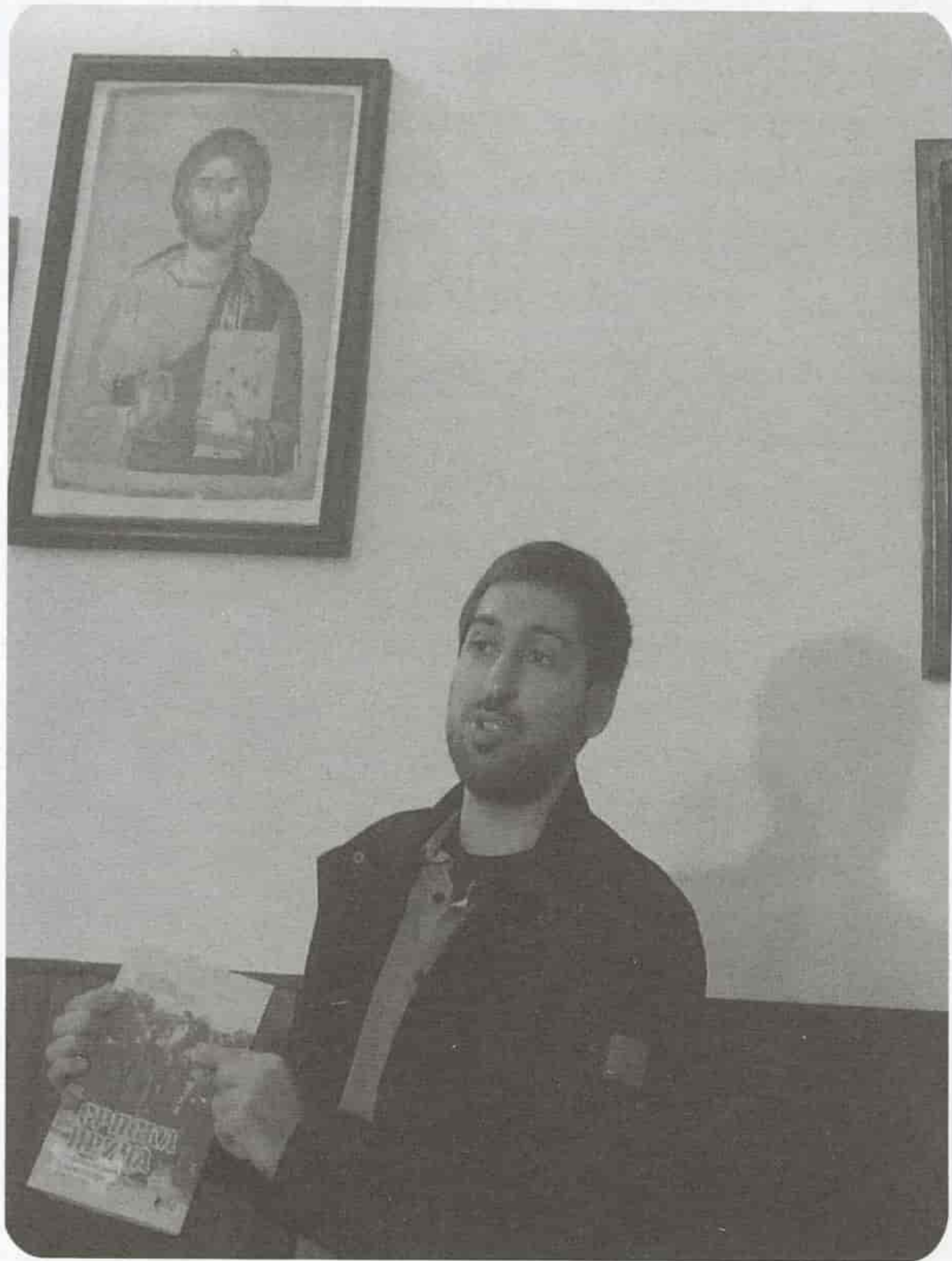

Фото: Данијела Вулућевић

трансплантације, доживљава чудан преокрет у својој души решивши да поштопото нађе пребивалиште свог донатора. Нашавши га, он усваја његовог сина претходно прешавши у православље. О овом дирљивом догађају се тренутно снима филм за који је ангажована професионална екипа, а међу глумцима би требали да се нађу и Милош Биковић и Харви Кајтел. Надамо се да ће овај филм осветлити у широј светској јавности нечувени злочин за који нико никада није одговарао.

Друго вече смо имали прилику да чујемо младог српског историчара др Немању Девића који је говорио о мемоарима мајора Александра Милошевића. Др Девић је иначе истраживач сарадник Института за савремену историју у Београду. Он је говорио о потреби ревизије историје јер смо деценијама учили лажи и полуистине, нарочито о периоду Другог светског рата на овим просторима. Александар М. Милошевић био је мајор Војске Краљевине Југославије, касније назване Југословенском војском у отаџбини. Рођен је на Видовдан 1910. године у селу Сараново код Раче Крагујевачке. Иако није оптужен за ратне злочине, после Другог светског рата се потуцао по свету. Најпре је отишао у Грчку, затим у Немачку, да би завршио своје лутање одласком у Канаду. Упокојио се у стотој години живота и сахрањен је, по сопственој жељи, у родном Саранову. Мисао водиља Немање Девића као и аутора ове дивне књиге је да је једини исправни пут српског народа светосавски пут и да се треба држати српске културе и православља ма где живели.

Оба предавања су уз благослов шумадијског Епископа Господина Јована снимале и емитовале локалне телевизије Хит плус и Хумана Тв.

Ове духовне свечаности су се сваког дана завршавале трпезама љубави и занимљивим разговорима са поштованим гостима.

Тиме је завршено ово дивно духовно сабрање које ће се, даће Бог, поновити и следеће године.

Фото: Владимир Којанић

Милица Станковић

ДАН ОСЛОБОЂЕЊА ЛАПОВА У ПРВОМ СВЕТСКОМ РАТУ

ОБЕЛЕЖАВАЊЕ ЗНАЧАЈНИХ ДАТУМА

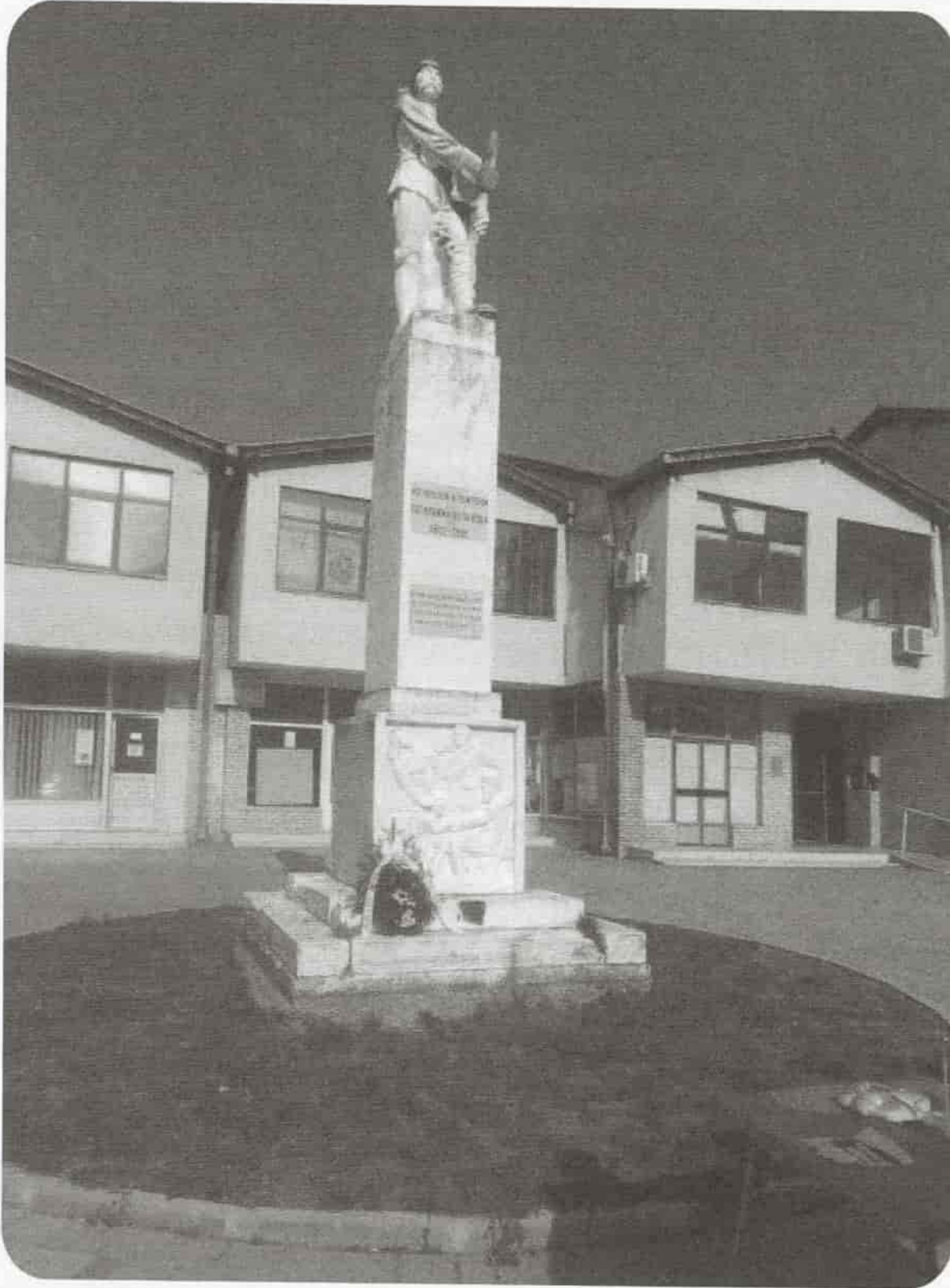

Фото: Урош Томић

Дана 27. октобра, када општина Лапово прославља своју храмовну славу, Свету Петку, такође бележимо и важан датум у својој историји, Дан ослобођења Лапова у Првом светском рату.

Тим поводом представници Општине Лапово и свештенство Храма Свете Петке у Лапову окупили су се код споменика посвећеном јунацима страдалим у балканским и Првом светском рату, како би био одржан помен и положени венци у њихову част.

„Тада је и потпредседник Народне скупштине Љуба Р. Јовановић, народни посланик родом из Лапова одржао следећи говор: Господо посланици! Ево дана и ево часа, на које је мислило, за које се радило, за које је страдало, и за које је живело наше племе. Од сеобе народа, која је можда једина била овако крупан догађај у историји људи као што је овај рат, ми смо, ми Словенци, Хрвати и Срби, кроз векове носили, сви више или мање јасну идеју свог уједињења. Све што

смо у прошлости имали најбоље и највише у племену радило је за овај чин, који је данас свршен. Славимо га, господо посланици, и радујемо му се. Радујемо му се иако смо га искупили ужасном ценом. Та цена то је источена најбоља крв наше земље, то је сатарена најјача снага њена, то је уништено тециво многих радних покољења пре нас. Све смо дали да би ово добили. Наши песници су прижељкивали у песмама ово, што ми јавни радници, освећујемо као свето дело и јаву.“

„И сврши се љута битка,
и преби се сабља бритка
И златна се круна смрви,
И потону све у крви,
Мртва леже цара оба.“

(заседање српске Народне скупштине, на ком је проглашено уједињење Срба, Хрвата и Словенаца, монографија „Лапово“, др Драгољуба Милановића и др Милана Станковића)

Фото: Урош Томић

Напомена:

У Завичајном фонду и Фонду за одрасле Општинске библиотеке „Слово“ можете пронаћи књигу Лаповца Видоја Совачког „Ратни дневник 1914 - 1918“ (приређивачи Данијела Вулићевић и Бранислав Јанковић) коју је лаповачка библиотека објавила 2016. са Издавачком кућом „Вране“ из Ниша.

ДАН ОСЛОБОЂЕЊА ЛАПОВА У ДРУГОМ СВЕТСКОМ РАТУ

Фото: Урош Томић

Поводом Дана ослобођења Лапова у Другом светском рату 9. октобра су представници Општине Лапово, СУБНОР-а Републике Србије и УБНОР-а Лапова положили венце у част борцима настрадалим у рату.

Такође, потпредседник СУБНОР-а, господин Жељко Зиројевић, уручио је захвалницу председнику Општине Лапово Бобану Миличићу, за допринос у развијању и осавремењивању традиција ослободилачких и одбрамбених ратова и очувању тековина антифашистичке борбе Србије.

Фото: Урош Томић

Фото: Урош Томић

„Одмах по завршетку седмодневних борби за ослобођење Лапова приступило се свечаној сахрани око 30 погинулих совјетских војника. Они су сеоским колима прикупљени и пренесени код споменика војницима палим у Првом светском рату. Ту је била ископана велика заједничка гробница. Сахрани је присуствовало преко две хиљаде мештана, сав простор око споменика био је испуњен људима. Црвеноармејски официр је том приликом одржао ватрени говор против фашизма и узбудио људе. Срцем су га разумели. Два немачка авиона која су у том тренутку високо пролетела, срећом нису приметила сакупљени свет.“

(из монографије „Лапово“, др Драгољуба Милановића и др Милана Станковића)

Фото: Урош Томић

СПОРТСКИ ПОНОС ЛАПОВА

СПОРТ

После две године паузе, крајем 2021, у свечаној сали Културно-туристичког центра „Стефан Немања“ у Лапову одржана је манифестација „Спортски понос Лапова“. Најуспешнији спортисти општине Лапово, по избору Спортског савеза општине Лапово, том приликом добили су заслужена признања.

Представници Општине Лапово на челу са председником Бобаном Миличићем, председником Спортског савеза и организатором бројних спортских такмичења у Лапову Марком Рајићем, секретарком Спортског савеза Сузаном Јанићијевић и општинским већником за социјалну заштиту, друштвену бригу о деци, спорт, омладину и образовање Бојаном Јончићем, дали су свој допринос како би атмосфера била пригодна, а догађај потпун.

Манифестацију је поздравним говором отворила Сузана Јанићијевић. Присутнима се обратио Марко Рајић, пожелевши им добродошлицу, представницима и члановима спортских клубова пуно успеха у даљем раду, као и успешну сарадњу са Спортским савезом и у будућности.

Након тога приступило се додели награда у виду захвалница и плакета.

Захвалницама су награђени спортски клубови са територије општине Лапово: ООСР „Морава“ Лапово, ЖФК „Локомотива“ Лапово, РК „Локомотива“ Лапово, Спортско удружење за касачки спорт „Кас“, РК „Локоси“, ФК „Лав 2014“, Шах клуб „Лапово“, Бодибилдинг клуб „Powerhouse gym“ Лапово, Карате клуб „Лапово“, КК „Локомотива 1978“, Национални спортски савез 3x3, Ивана Андрејевић, за подршку у раду и израду логоа Спортског савеза општине Лапово, Библиотека „Слово“ за промоцију спортских дешавања у општини Лапово у нашем листу, а за подршку у раду и посебан допринос подстицању развоја спорта, председник Општине Бобан Миличић. Плакетом су награђени чланови ФК „Лав 2014“: Андреј Голубовић, Огњен Солунац, Теодора Солунац, Тадија Милојевић, Тадија Љубисављевић, Данијел Јеленковић и Слободан Златковић, затим чланови Карате клуба „Лапово“: Максим Милојевић, Јана Добросављевић, Теодора Павловић, Богдан Рачић, чланови ООСР „Морава“ Лапово, Ивана Станковић и

Милена Кандић, члан РК „Локомотива“, Урош Дилић. За постигнуте резултате у фудзалу, плакетом је награђен Марко Стојановић, у кошарци Софија Јовановић, а у фудбалу: Јовица Благојевић, Немања Стојановић, Милена Томановић, Илија Стојановић, Радомир Којић и Душан Стојановић.

Највеће признање које Спортски савез општине Лапово додељује у оквиру манифестације „Спортски понос Лапова“ је титула Најбољег спортисте општине Лапово. Признање најбољем спортисти општине Лапово у 2020. години, Вељку Николићу, није додељено услед околности изазваних пандемијом COVID19 вируса, када манифестација „Спортски понос Лапова“ није ни одржана. Вељко је, нажалост био спречен да своје признање преузме и ове године. Титула најбољег спортисте општине Лапово у претходној, 2021. години, припала је Миљану Здравковићу, прослављеном ММА борцу. Додели највећег признања претходио је кратак видео у коме су Вељко и Милош изнели своје искуство у бављењу спортом и своје кратке, али успесима испуњене спортске каријере.

Након уручења награда сачињена је заједничка фотографија организатора манифестације као и награђених. Присутни су имали прилике да се освеже, упознају и размене искуства. Поносни погледи родитеља, пријатеља, колега и тренера наших успешних спортиста, и осмеси на лицу награђених током трајање читаве манифестације ипак ће оставити највећи траг у сећању свих присутних. Ову свечану атмосферу је, сигурна сам, обележила заједничка жеља свих суграђана, да Лапово настави да расте у свакој категорији спорта, да његови клубови, али и појединци досегну неслућене висине у својим спортским каријерама, као и да ускоро наши млади добију прилику да се остваре и у неким новим спортским вештинама.

Фото: Урош Томић

Наша библиотека је представљена у емисији „Шареница”
на националној телевизији 4. децембра 2021. године.

ФОТО-ГАЛЕРИЈА

Слово о Лапову: лист за библиотекарство, књижевност, културу и завичајност,
година II, број 5, децембар 2021.

ISSN 2738-1056

UDC 02+82

Излази 4 пута годишње;

Издавач: Општинска библиотека „Слово“, Његошева ба, Лапово;

За издавача: Данијела Вулићевић;

Телефон: 034 6852198;

E-mail: biblioteka-slovo@hotmail.com;

Уредник: Данијела Вулићевић;

Редакција: Јовица Николић, Милица Станковић, Стеван Стефановић,
Горан Живковић, Владимир Којанић, Зоран Станојевић, Ивана Андрејевић,
Дејан Петровић, Слаћан Станисављевић, Надица Милетић и Зоран Солунац;

Дизајн корице: Ивана Андрејевић;

Фотографија на корици: Зоран Станојевић;

Техничка припрема: Зорица Мујковић;

Штампа: Колор Прес, Лапово;

Тираж: 200 примерака

ТОЧАК

Зауставићу ноћ
на већ угаженим сокацима
познатог краја.
Замолићу уличне лампе
да ове ситне сате преспавају
како би свитање и ја остали сами.
Опићу се мирисом сена
заденутог иза старе дедине шупе.
Слушаћу лавез сеоских паса,
хук сова, чувара ноћи,
и по први пут биће ми жао
што не знам немушти језик.
Вратићу сећање на детињство,
старом дуду поред пута
који гранама разгрће таму
тражећи још увек
своју звезду.
Видећу нашу малу уличну банду
подераних колена
док трчимо у загрљај његовог хлада.
Провешћу ноћ на угаженим сокацима
познатог краја,
у сећању на воденицу
чији се точак поломио
када је поток пресушио.
Вечерас прелазим праг
једне старости
и нека ми нико не узме за зло
што певам немо,
затворених уста.

Слађана Цветковић Страхимировић

ОПШТИНСКА
БИБЛИОТЕКА
-СЛОВО-